

MUURVARENS IN DELFT 2009

KNNV afdeling Delfland

Koninklijke Nederlandse Natuurhistorische Vereniging

KNNV afdeling Delfland
Postbus 133
2600 AC DELFT
email: afdelingDelfland@knnv.nl
www.knnv.nl/afdelingDelfland

Raymond van der Ham
Nederlands Centrum voor Biodiversiteit Naturalis
sectie Nationaal Herbarium Nederland
Postbus 9514
2300 RA Leiden
email: ham@nhn.leidenuniv.nl

Inhoud

Inleiding	3
Methoden	4
Resultaten	6
Conclusies	8
Naschrift	8
Literatuur	9
Verantwoording	10
Afbeeldingen	10
Afkortingen en symbolen	20
Bijlage 1: muurvarens in Delft 2009 (op soort)	21
Bijlage 2: muurvarens in Delft 2009 (op vindplaats)	33
Contact gezocht	45

Kaft: Koepoortbrug, met *Muurvaren*, *Mannetjesvaren* en *Tongvaren*,
de drie algemeenste muurvarensoorten in Delft.

Copyright: KNNV afdeling Delfland, 2010.

Referentie: R. van der Ham, 2010. Muurvarens in Delft 2009. KNNV afdeling Delfland.

Overname van delen van de tekst is toegestaan onder bronvermelding.

Inleiding

Delft is één van die Hollandse steden met een binnenstad die rijkelijk bedeed is met bruggen, kaden en oude muren. Dit soort stenige standplaatsen vormt de favoriete 'ondergrond' voor zogenoemde muurplanten. Daaronder zijn soorten die je nauwelijks op andere plaatsen aantreft, zoals *Muurleeuwenbek*, *Muurvaren*, *Steenbreekvaren* en *Tongvaren*. Andere, zoals *Mannetjesvaren* en *Muurpeper*, zijn ook op minder stenige groeiplaatsen te vinden en zijn minder karakteristiek. Onder de muurplanten bevinden zich veel bijzondere varens.

Gewone ijzervaren en *Mannetjesvaren* op een muur van Serpo aan de Westvest (inmiddels afgebroken).

Sinds het verschijnen van de Flora van Delft en Omstreken (van der Ham & Sosef, 1987) is er binnen Delft vier keer een inventarisatie van muurvarens uitgevoerd:

- in 1989–90 (van Poelgeest & de Vries, 1991),
- in 1994 (Visser, 1994),
- in 1999 (van der Ham, 2000),
- in 2004 (KNNV afd. Regio Delft, 2004).

Uitgezonderd de derde ronde, concentreerden alle inventarisaties zich op de bruggen en kaden in de binnenstad. Na de vierde ronde werd een 'Beschermingsplan muurplanten' opgesteld (Anon., 2005), waarin werd aangekondigd om de beschermingsmaatregelen in 2009 te evalueren. In het kader van een gemeentedeekkende muurvarenronde in de periode juli–oktober 2009 werd daarom speciale aandacht besteed aan de muurvarens en een drietal bloemplanten op bruggen en kaden in de binnenstad. Met het oog op toekomstige bouw- en renovatie-activiteiten is deze muurflora toen ook in de TU-wijk in kaart gebracht. De resultaten voor beide wijken, waaronder waarnemingen van 12 muurvarensoorten van bij elkaar 379 groeiplaatsen, werden in december 2009 gepresenteerd (van der Ham, 2009).

De gemeentedeekkende muurvarenronde werd gestart omdat de indruk bestond dat enkele soorten zich in Delft sterk aan het uitbreiden waren. Dit vermoeden is nu ruimschoots bevestigd. In heel Delft werden 15 soorten gevonden op bij elkaar 599 groeiplaatsen.

Behalve dat het aantal groeiplaatsen van de enkele soorten sterk gestegen bleek te zijn, werden ook drie nieuwe soorten aangetroffen: *Smalle ijzervaren* en twee Rode Lijst-soorten: *Schubvaren* en *Zachte naaldvaren*.

Methoden

De inventarisatie is uitgevoerd in de periode juli–oktober 2009 en betreft alle varens op stenige groeiplaatsen in de gemeente Delft. Er is gezocht op alle min of meer openbare plaatsen. Hoewel elders is gebleken dat muurvarens ook in straatputten voorkomen (Vuik, 2005), is deze biotoop niet meegenomen in de Delftse inventarisatie.

De waarnemingen zijn opgenomen in een Access-database met de volgende kolommen: soort, wijk, vindplaats, toelichting, standplaats en aantal (zie Bijlagen 1 en 2).

Soort. In deze kolom staan de Nederlandse namen van de aangetroffen muurvarens. De wetenschappelijke namen worden in de tabellen onder Resultaten genoemd. Alle namen zijn volgens Heukels' Flora van Nederland (van der Meijden, 2005).

Wijk. Van west naar oost en van noord naar zuid worden de volgende wijken onderscheiden (zie kaartje): 1. Voordijkshoorn, 2. Hof van Delft, 3. Binnenstad, 4. Vrijenban, 5. Delftse Hout, 6. Buitenhof, 7. Voorhof, 8. Schieoevers (= wijk Schieweg plus het gebied tussen de Schie en de Rotterdamseweg) en 9. Wippolder (excl. gebied tussen de Schie en de Rotterdamseweg). De TU-wijk maakt (een aanzienlijk) deel uit van de wijk Wippolder. In de wijken 10. Tanthof, 11. Abtswoude en 12. Ruiven zijn geen muurvarens aangetroffen.

Vindplaats. Meestal wordt een vindplaats aangeduid met een straatnaam + huisnummer. Als dat niet kan, wordt de vindplaats omschreven en in volgende kolom toegelicht. Bruggen zijn bijna altijd opgenomen onder de naam van de straat die ze kruisen. Zo is de Hoogbrug onder Achterom te vinden en de Vondelingenbrug onder Molslaan. De namen van straten, bruggen, grachten etc. zijn volgens Straatnamen van Delft (van der Krogt, 2000).

Toelichting. In deze kolom zijn eventuele bijzonderheden over de vindplaats opgenomen. Bij bruggen wordt vermeld wèlk water ze op wèlke plek overbruggen. Bijvoorbeeld: Molslaan, Vondelingenbrug (kolom vindplaats) en Molsgracht / Kruisstraat (kolom toelichting) betekent: de Vondelingenbrug overbrugt de Molsgracht ter hoogte van de Kruisstraat.

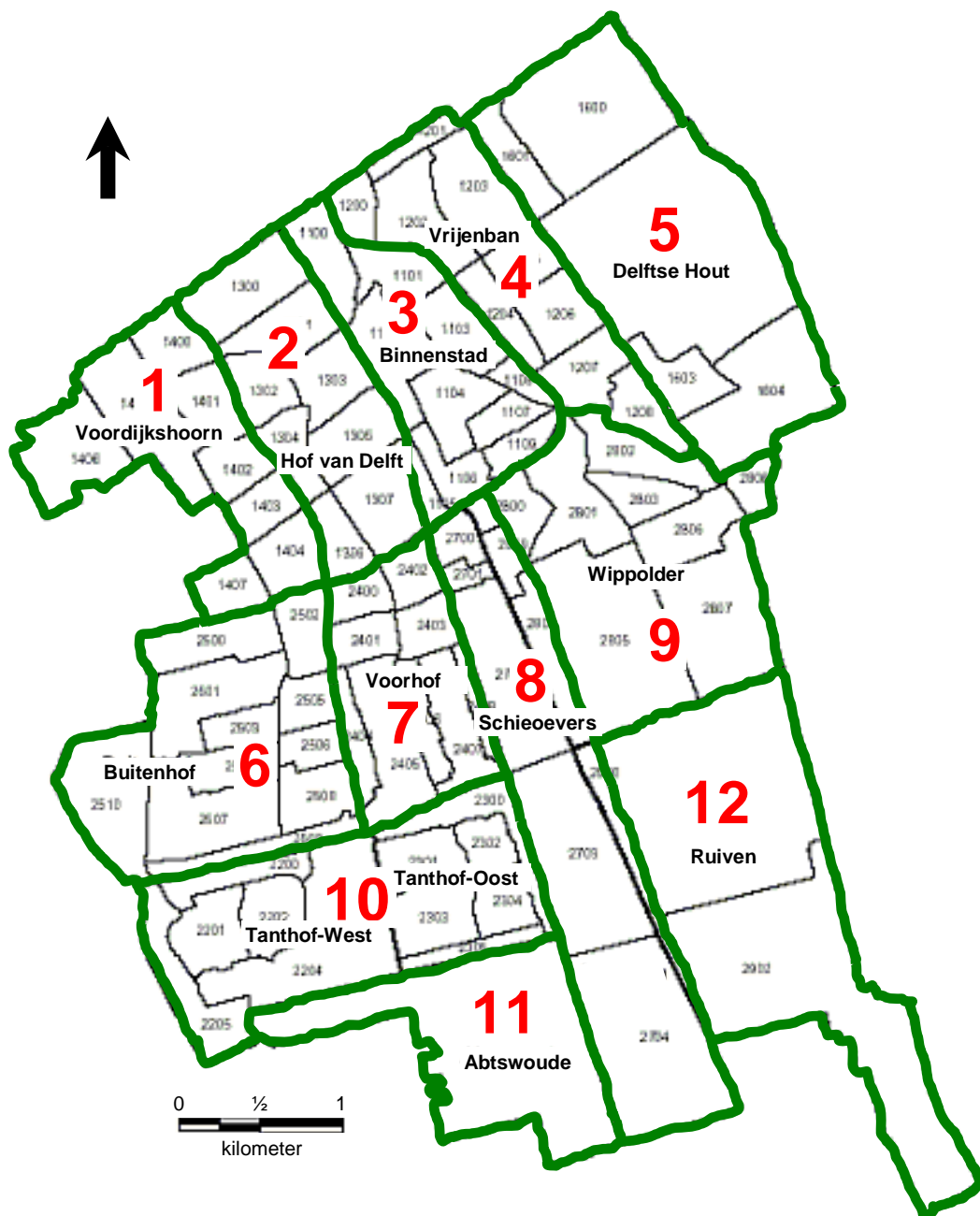
Standplaats. Deze kolom vermeldt op welk type stenige groeiplaats de genoemde muurvaren werd gevonden. Het betreft bijna altijd verticale oppervlakken:

- brug: de vrije delen en bruggenhoofden,
- kade: van de waterlijn tot de bovenrand,
- muur: een vrijstaande muur, zoals een tuinmuur,
- huismuur: een muur die deel uit maakt van een al of niet bewoond pand,
- bordes: de opstaande delen van een verhoging,
- bovenlicht: de ommuring van de ruimte vóór een venster bovenin een souterrain,
- trap: alle delen van een stenen trap,
- put: een waterput met een opstaande rand (boerderij Hoofbosch, Prinsenhof),
- plaveisel: bestrating rondom de waterput op de binnenplaats van de Prinsenhof.

Aantal. Wat betreft het aantal exemplaren per vindplaats worden drie categorieën onderscheiden: 1 = één exemplaar, div. = 2–9 exemplaren, veel = 10 of meer exemplaren.

De meeste groeiplaatsen zijn gefotografeerd, enerzijds om de toestand anno 2009 vast te leggen en met die van een volgende ronde te kunnen vergelijken, anderzijds om achteraf nog enige controle op de determinatie van de soort te kunnen hebben. Van elke gevonden muurvarensoort is een foto in dit rapport opgenomen, ook van drie soorten die inmiddels verdwenen zijn.

Van enkele 'moeilijke' soorten is materiaal verzameld. De twee *Eikvaren*-soorten zijn alleen door microscopisch onderzoek betrouwbaar van elkaar te onderscheiden en zijn daarom steekproefsgewijs bemonsterd.

Delft met wijkindeling (gewijzigd naar <http://upload.wikimedia.org/wikipedia/commons/2/20/DelftWijkindeling.gif>).

1. Voordijkshoorn
2. Hof van Delft
3. Binnenstad
4. Vrijenban
5. Delftse Hout
6. Buitenhof
7. Voorhof
8. Schieoevers (= wijk Schieweg plus het gebied tussen de Schie en de Rotterdamseweg)
9. Wippolder (excl. het gebied tussen de Schie en de Rotterdamseweg)
10. Tanthof (Tanthof-West en Tanthof-Oost)
11. Abtswoude
12. Ruiven

Resultaten

De database is geordend op soort (Bijlage 1) en op wijk (Bijlage 2). Bij de inventarisatie in 2009 zijn in de gemeente Delft 15 muurvarensoorten gevonden. In de tabel hieronder zijn deze soorten gerangschikt volgens afnemend aantal groeiplaatsen. Ter vergelijking zijn ook oudere gegevens in de tabel opgenomen: 1868 (de Witt Hamer, 1868), 1947 (van der Meulen, 1947), 1990 (van der Ham & Sosef, 1987; van Poelgeest & de Vries, 1991), 1996 (eigen data), 1999 (van der Ham, 2000), 2001 (eigen data) en 2005 (KNNV afd. Regio Delft, 2004; eigen data).

muurvarens in Delft 1868 – 2009: soorten en aantallen vindplaatsen										
nr. afbeelding / soort	wetenschappelijke naam	status	1868	1947	1990	1996	1999	2001	2005	2009
1. Muurvaren	<i>Asplenium ruta-muraria</i>		x	x	x	x	46	x	x	201
2. Mannetjesvaren	<i>Dryopteris filix-mas</i>			x	x	x	38	x	x	182
3. Tongvaren	<i>Asplenium scolopendrium</i>	B		1	1	9	12	18	26	97
Eikvaren	<i>Polypodium (interj. + vulg. + indet.)</i>			x		x	7	x	x	71
4. Gewone eikvaren	<i>Polypodium vulgare</i>			?			3	x	x	11 ⁺⁺
5. Steenbreekvaren	<i>Asplenium trichomanes</i>	B			1	1	4	7	8	25
6. Brede stekelvaren	<i>Dryopteris dilatata</i>				1		1	x	x	9
7. Brede eikvaren	<i>Polypodium interjectum</i>	D		??		1	2	x	x	5 ⁺
8. Gewone ijzervaren	<i>Cyrtomium falcatum</i>	C		1			1	1	1	3
9. Wijfjesvaren	<i>Athyrium filix-femina</i>			1		1	1	1	1	2
10. Zwartsteel	<i>Asplenium adiantum-nigrum</i>	B				1	1	1	1	2
11. Smalle stekelvaren	<i>Dryopteris carthusiana</i>					1	1			2
12. Zachte naaldvaren	<i>Polystichum setiferum</i>	C, R								2
13. Smal venushaar	<i>Adiantum diaphanum</i>	C						1	1	1
14. Schubvaren	<i>Asplenium ceterach</i>	B, R								1
15. Smalle ijzervaren	<i>Cyrtomium fortunei</i>	C								1
16. Adelaarsvaren	<i>Pteridium aquilinum</i>			1				2		
17. Fijn venushaar	<i>Adiantum raddianum</i>	C					1			
18. Lintvaren	<i>Pteris multifida</i>	C							1	
	aantal soorten		1	7	5	9	12	12	12	15
	aantal vindplaatsen						113			599

indet.	soort niet gedetermineerd (<i>Eikvaren</i>)	??	misschien aanwezig
status	B: beschermd	?	waarschijnlijk aanwezig
	C: uit cultuur verwilderd (en ingeburgerd?)	x	aanwezig (aantal onbekend)
	D: doelsoort (van der Meijden e.a., 2000)	+	werkelijke aantal vermoedelijk hoger
	R: Rode Lijst-soort (van der Meijden e.a., 2000)	++	werkelijke aantal waarschijnlijk veel hoger

De meest voorkomende varensoorten in Delft zijn de *Muurvaren* en de *Mannetjesvaren*. De *Tongvaren* staat op de derde plaats, maar in de binnenstad is de *Gewone eikvaren* waarschijnlijk net zo algemeen (de meeste *Eikvaren*-planten konden niet tot op de soort gedetermineerd worden). De *Steenbreekvaren* komt op een aanzienlijk aantal groeiplaatsen voor. *Brede stekelvaren* en *Brede eikvaren* zijn zeldzamer. De *Gewone ijzervaren* is op drie plaatsen gevonden. Alle andere soorten werden één of twee keer genoteerd.

Schubvaren, *Smalle ijzervaren* en *Zachte naaldvaren* zijn bij de afgelopen inventarisatieronde voor het eerst in Delft gevonden. De enige groeiplaats van de *Lintvaren* is eind 2008 door renovatie-activiteiten verloren gegaan. *Adelaarsvaren* en *Fijn venushaar* verdwenen al eerder.

Vergelijking met de oudere gegevens laat zien dat door de jaren heen het totale aantal soorten gestaag is toegenomen: van één soort in 1868 tot 15 soorten in 2009. Het totale aantal vindplaatsen nam in de laatste tien jaren toe van 113 tot 599, waarbij zowel de algemenere als de zeldzamere soorten zich hebben uitgebreid. Opmerkelijk is de toename van het aantal groeiplaatsen van *Eikvaren*, *Steenbreekvaren* en *Tongvaren*. In de Flora van Delft en Omstreken (van der Ham & Sosef, 1987) konden nog geen bestaande groeiplaatsen van deze drie soorten worden vermeld. In het begin van de jaren negentig begonnen deze soorten hun opmars en nu, in 2010, zijn bij de wet beschermde soorten als *Steenbreekvaren* en *Tongvaren* in Delft een stuk minder kwetsbaar dan destijds.

muurvarens in Delft 2009: soorten en aantallen vindplaatsen per wijk													
nr. afbeelding / soort	wetenschappelijke naam	Voordijkshoorn	Hof van Delft	Binnenstad	Vrijenban	Delftse Hout	Buitenhof	Voorhof	Schieoever	Wippolder	Tanthon	Abtswoude	Ruiven
	wijk	1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.	9.	10.	11.	12.
1. Muurvaren	<i>Asplenium ruta-muraria</i>	6	13	138	8		1	2	8	25			
2. Mannetjesvaren	<i>Dryopteris filix-mas</i>	13	15	118	3	1		1	7	24			
3. Tongvaren	<i>Asplenium scolopendrium</i>	13	4	47	3	1		3	6	20			
Eikvaren	<i>Polypodium (int. + vulg. + indet.)</i>		3	60	2			1	1	4			
4. Gewone eikvaren	<i>Polypodium vulgare</i>		1	9	1								
5. Steenbreekvaren	<i>Asplenium trichomanes</i>	3	1	15				1	1	4			
6. Brede stekelvaren	<i>Dryopteris dilatata</i>			6						3			
7. Brede eikvaren	<i>Polypodium interjectum</i>			2						3			
8. Gewone ijzervaren	<i>Cyrtomium falcatum</i>			3									
9. Wijfjesvaren	<i>Athyrium filix-femina</i>			2									
10. Zwartsteel	<i>Asplenium adiantum-nigrum</i>									2			
11. Smalle stekelvaren	<i>Dryopteris carthusiana</i>			1						1			
12. Zachte naaldvaren	<i>Polystichum setiferum</i>			2									
13. Smal venushaar	<i>Adiantum diaphanum</i>			1									
14. Schubvaren	<i>Asplenium ceterach</i>			1									
15. Smalle ijzervaren	<i>Cyrtomium fortunei</i>									1			
	aantal soorten per wijk	4	5	13	4	2	1	5	5	9	-	-	-

X tijdens de inventarisatie in 2009 voor het eerst in Delft en/of de desbetreffende wijk aangetroffen

Vergelijking van de gegevens per wijk (zie bovenstaande tabel) illustreert nog een andere positieve trend: bij de inventarisatie in 2009 zijn voor het eerst flinke aantallen muurvarens gevonden in enkele buitenwijken, vooral in Voordijkshoorn ('Rode Kruis-buurt') en Voorhof. Deze wijken dateren uit de eerste helft van de jaren zestig en geschikte muren zijn daar nu blijkbaar 'rijp' genoeg om muurvarens een groeiplaats te verschaffen. Opvallend is ook een muurtje uit 1967 met *Muurvaren* in Buitenhof. De varens op de muren van de watertunnel van het oude gemaal Polder van Nootdorp (Delftse Hout) staan er vermoedelijk al erg lang. Ze zijn alleen bij betreding van het terrein te zien, waardoor ze jarenlang onopgemerkt konden blijven.

Conclusies

Het gaat (bijna overal: zie naschrift) goed met de Delftse muurvarens!

- De conclusies die gebaseerd werden op de waarnemingen in de binnenstad (bruggen en kaden) en de TU-wijk (van der Ham, 2009) worden ruimschoots ondersteund door de resultaten van de gemeentedeekkende muurvareninventarisatie (220 groeiplaatsen extra: muren in de binnenstad en groeiplaatsen buiten de binnenstad en de TU-wijk).
- Vergelijkend met eerdere inventarisaties kan geconcludeerd worden dat zowel de algemenere als de zeldzamere soorten op steeds meer plaatsen voorkomen.
- *Muurvaren* en *Mannetjesvaren* zijn nog wel steeds de algemeenste muurvarensoorten.
- *Tongvaren*, *Steenbreekvaren* en *Eikvaren* hebben zich spectaculair uitgebreid.
- Tussen 1999 en 2009 zijn in Delft drie nieuwe muurvarensoorten waargenomen: *Fijn venushaar* (in 2000; van der Ham, 2001), *Smal venushaar* (in 2001; van der Ham, 2002) en *Lintvaren* (in 2005; van der Ham, 2006). Bij alle drie gaat het waarschijnlijk om verwildering (inburgering?) uit cultuur. De groeiplaats van *Fijn venushaar* heeft door een verbouwing maar kort bestaan en de *Lintvaren* is door renovatiewerkzaamheden aan het Mijnbouwkunde-complex waarschijnlijk eind 2008 verdwenen. *Smal Venushaar* is nog steeds aanwezig.
- In 2009 zijn drie nieuwe soorten ontdekt: *Smalle ijzervaren*, *Schubvaren* en *Zachte naaldvaren*. *Smalle ijzervaren* is van oorsprong een cultuurplant. Dit geldt ook voor de Rode Lijst-soort *Zachte naaldvaren* (in Delft vermoedelijk verwilderd uit aanplant in de Doelentuin). De beschermde *Schubvaren*, ook een Rode Lijst-soort, is mogelijk komen aanwaaien uit Rotterdam of Den Haag, waar deze kritische muurvaren al langer bekend is.
- De zeldzame *Zwartsteel* werd in 2009 op een tweede groeiplaats in de TU-wijk aangetroffen.
- In 2009 zijn voor het eerst flinke aantallen muurvarens gevonden in enkele buitenwijken uit de eerste helft van de jaren zestig. Geschikte muren in die wijken zijn nu blijkbaar 'rijp' genoeg om muurvarens een groeiplaats te verschaffen.
- De toename van de aantallen groeiplaatsen van muurvarensoorten in Delft en de vestiging van nieuwe soorten (incl. verwildering uit cultuur) passen in een landsgrens-overschrijdende trend (Verloove e.a., 2007), maar ongetwijfeld spelen ook plaatselijke factoren als een muurflora-vriendelijk beleid en/of beheer een belangrijke rol (Denters, 2004). Ter illustratie van dit laatste: in de binnenstad van Leiden komen muurvarens maar spaarzaam voor (meded. M. de Graaf, 2010), aanzienlijk minder dan in de veel kleinere Delftse binnenstad.
- Tenslotte, muurvarens zijn niet de oorzaak van de plaatselijk slechte staat van de Delftse bruggen en grachtmuren. Opslag en wortels van houtige planten (= achterstallig onderhoud) en te zwaar verkeer zijn de ware schuldigen.

Naschrift

In februari 2010 werd aan de Michiel de Ruyterweg een muurtje met *Zwartsteel*, *Tongvaren* (beschermde soorten), *Brede eikvaren* (doelsoort, waarvoor Nederland internationaal gezien een speciale verantwoording heeft) en *Muurvaren* gesloopt. Eind 2008 ging de groeiplaats aan de Mijnbouwstraat met *Steenbreekvaren* (ook beschermd), *Tongvaren* en de enige Delftse *Lintvaren* door renovatie verloren. Voor beide locaties waren afspraken gemaakt voor het behoud van muurvarens. Ofwel, zoals Fleur Norbruis op de website van GroenLinks het Delftse Ecologieplan karakteriseerde: makkelijker geschreven dan uitgevoerd ...

Literatuur

Anon., 2005. Beschermingsplan muurplanten voor bruggen en grachten in de binnenstad van Delft. Gemeente Delft.

Bal, D., Beije, H.M., Fellingner, M., Haveman, R., van Opstal, A.J.F.M. & van Zadelhoff, F.J., 2001. Handboek Natuurdoeltypen. Expertisecentrum Ministerie van Landbouw, Natuurbeheer en Visserij, Wageningen.

Denters, T., 2004. Stadsplanten. Veldgids voor de stad. Fontaine Uitgevers, 's Graveland.

van der Ham, R., 2000. Varens in Delft. KNNV afd. Regio Delft.

van der Ham, R., 2001. Exotische verrassingen op Delftse muren aangetroffen: Venushaar en IJzervaren. Veldbericht 64: 15–18.

van der Ham, R., 2002. Weer een exotische Venushaar in Delft! Veldbericht 67: 16–17.

van der Ham, R., 2006. Een 'Lintvaren' in Delft. Veldbericht 83: 21–23.

van der Ham, R., 2009. Muurflora in Delft 2009: binnenstad en TU-wijk. KNNV afdeling Delfland, Delft.

van der Ham, R., in voorber. Groene muren: varens in Delft.

van der Ham, R. & Sosef, M., 1987. Flora van Delft en Omstreken. Natuur- en Milieu-centrum De Papaver, Delft.

KNNV afd. Regio Delft, 2004. Muurflora inventarisatie centrum Delft 2004. KNNV afd. Regio Delft.

van der Krogt, P., 2000. Straatnamen van Delft. Gemeentearchief Delft.

van der Meijden, R., 2005. Heukels' Flora van Nederland. Wolters-Noordhoff, Groningen.

Van der Meijden, R., Odé, B., Groen, C.L.G., Witte, J.-P.M. & Bal, D., 2000. Bedreigde en kwetsbare vaatplanten in Nederland. Basisvoorstel met voorstel voor de Rode Lijst. Gorteria 26: 85–208. Zie ook Bal, e.a. (2001).

van der Meulen, H., 1947. Begroeiing van oude muren. Amoeba 23: 35–36.

van Poelgeest, G. & de Vries, H., 1991. Muurflora in Delft. KNNV afd. Delft e.o.

Verloove, F., van der Ham, R. & Denters, T., 2007. Exotische muurvarens in België en Nederland. Dumortiera 92: 1–16.

Visser, B., 1994. Muurflora op kademuren in Delft. Manuscript. KNNV afd. Regio Delft.

Vuik, W., 2005. Verslag inventarisatieweekenden. Utrecht, 26 t/m 28 augustus. Floron Nieuws 3: 8.

de Witt Hamer, H.M., 1868. Flora Delfensis. Waltman, Delft.

Verantwoording

Tekst en foto's: Raymond van der Ham.

Inventarisatie: Raymond van der Ham en Annalies Sandberg.

Met dank aan:

- Kees van Luijpen en Canal Hopper Delft (fluisterboot met kapitein),
- dhr. Kemper (Hillen Roosen; renovatie Mijnbouwplein 11 en Mijnbouwstraat 120),
- Mw. Pex (toegang gemaal Polder van Nootdorp).
- Bert Schuerman (DSM Food Specialities; toegang Kolenhaven),
- Martien de Graaf (Noordwijk; muurvarens Leiden)
- Peter Hovenkamp en Harry Roskam (Nederlands Centrum voor Biodiversiteit Naturalis, sectie Nationaal Herbarium Nederland, Leiden; diverse determinaties).

Afbeeldingen

1. *Muurvaren* (Westvest 41/47).
2. *Mannetjesvaren* (Yperstraat 46).
3. *Tongvaren* (Aan 't Verlaat 41).
4. *Gewone eikvaren* (Koornmarkt 75).
5. *Steenbreekvaren* (Mijnbouwplein 11).
6. *Brede stekelvaren* (Oude Langendijk 3a).
7. *Brede eikvaren* (Michiel de Ruyterweg 31).
8. *Gewone ijzervaren* (Verwersdijk, Musquetierbrug z).
9. *Wijfjesvaren* (Wateringsevest, graf Maas Geesteranus).
10. *Zwartsteel* (Michiel de Ruyterweg 31).
11. *Smalle stekelvaren* (Oude Langendijk, Bijbelbrug).
12. *Zachte naaldvaren* (Schutterstraat 59).
13. *Smal venushaar* (Brabantse Turfmarkt, Turffontstersbrug).
14. *Schubvaren* (Westvest 143).
15. *Smalle ijzervaren* en *Mannetjesvaren* (Maerten Trompstraat 33).
16. *Adelaarsvaren* (Doelenstraat 47/49).
17. *Fijn venushaar* (Voorstraat 38-40).
18. *Lintvaren* en *Tongvaren* (Mijnbouwstraat 120).

1. *Muurvaren* (Westvest 41/47), de algemeenste muurvarensoort in Delft; zie ook kaft.

2. *Mannetjesvaren* (Yperstraat 46); zie ook kaft en pagina 3.

3. *Tongvaren* (Aan 't Verlaat 41, oude gemaal Polder van Nootdorp); zie ook kافت en afbeelding 18. Beschermd.

4. *Gewone eikvaren* (Koornmarkt 75).

5. *Steenbreekvaren* (Mijnbouwplein 11). Beschermd.

6. *Brede stekelvaren* (Oude Langendijk 3a).

7. *Brede eikvaren* (Michiel de Ruyterweg 31). Muurtje in februari 2010 gesloopt.

8. *Gewone ijzervaren* (Verwersdijk, Musquetierbrug z); zie ook pagina 3.

9. *Wiffjesvaren* (Wateringsevest, graf Maas Geesteranus).

10. *Zwartsteel* (Michiel de Ruyterweg 31); zie ook pagina 32. Beschermd. Muurtje in februari 2010 gesloopt.

11. *Smalle stekelvaren* (Oude Langendijk, Bijbelbrug); zie ook pagina 44.

12. *Zachte naaldvaren* (Schutterstraat 59). Rode Lijst-soort.

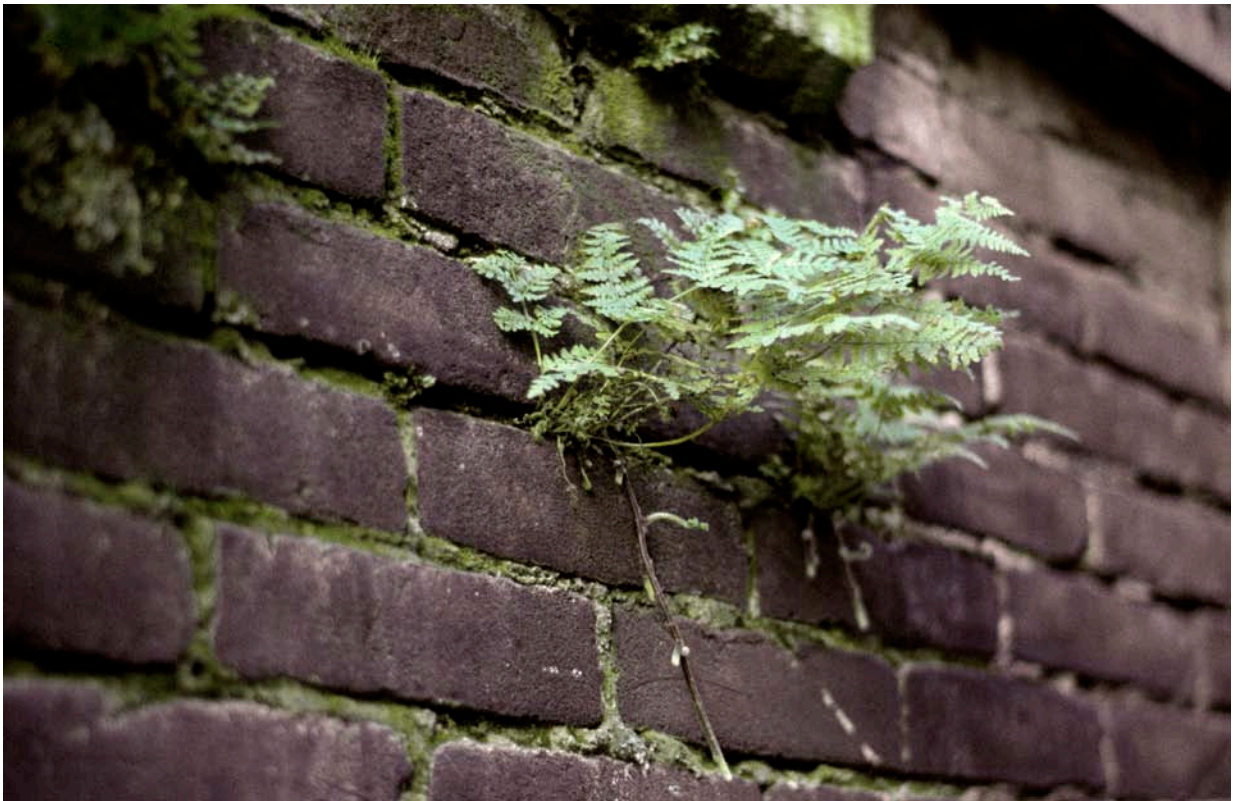
13. *Smal venushaar* (Brabantse Turfmarkt, Turftonstersbrug).

14. *Schubvaren* (Westvest 143). Beschermd, Rode Lijst-soort.

15. *Smalle ijzervaren* en *Mannetjezsvaren* (Maerten Trompstraat 33).

16. *Adelaarsvaren* (Doelenstraat 47/49). Deze plant werd in 2000 ontdekt en was eind 2001 nog aanwezig.

17. *Fijn venushaar* (Voorstraat 38-40). Kort na de ontdekking in 2000 vernam ik dat de muur waarop deze soort groeide binnen enkele weken gesloopt zou worden. De plant is daarom met 'voeg en steen' uitgezaagd en heeft daarna nog jaren als potplant geleefd.

18. *Lintvaren* en *Tongvaren* (Mijnbouwstraat 120). De *Lintvaren* is in 2005 ontdekt en eind 2008 'weggerenoveerd'.

Afkortingen en symbolen

n, o, z, w, no, nw, zo, zw: noord, oost, zuid, west, noordwest etc.; voor het gemak is de nw–zo-lengterichting van de binnenstad als de noord–zuidas aangehouden.

t. : tussen

t.o.: tegenover; bijvoorbeeld als er aan de zijde van de groeiplaats geen huisnummer beschikbaar is, maar aan de overkant van de gracht wel.

* : materiaal verzameld en ondergebracht in het Nederlands Centrum voor Biodiversiteit Naturalis (sectie Nationaal Herbarium Nederland), in Leiden.

Zie verder Methodes (pag. 4).

Bijlage 1: muurvarens in Delft 2009 (op soort)

soort	wijk	vindplaats	toelichting	standplaats	aantal
Eikvaren	2. Hof van Delft	Buitenwatersloot 25		kade	1
Eikvaren	2. Hof van Delft	Ruys de Beerenbrouckstr. 41		muur	1
Eikvaren	3. Binnenstad	Brabantse Turfmarkt 2	bij Vesteplein	kade	1
Eikvaren	3. Binnenstad	Gasthuislaan 10		kade	1
Eikvaren	3. Binnenstad	Gasthuislaan 14 (t.o.)		kade	div.
Eikvaren	3. Binnenstad	Gasthuislaan 72 (t.o.)	bij V&D	kade	1
Eikvaren	3. Binnenstad	Gasthuislaan 105	bij Van Haren	kade	div.
Eikvaren	3. Binnenstad	Hippolytusbuurt 1		kade	
Eikvaren	3. Binnenstad	Koornmarkt 43		kade	1
Eikvaren	3. Binnenstad	Koornmarkt 47-51		kade	veel
Eikvaren	3. Binnenstad	Koornmarkt 51-61		kade	veel
Eikvaren	3. Binnenstad	Koornmarkt 67-69		kade	veel
Eikvaren	3. Binnenstad	Koornmarkt 73a		kade	div.
Eikvaren	3. Binnenstad	Molslaan 33		kade	1
Eikvaren	3. Binnenstad	Noordeinde 23		kade	1
Eikvaren	3. Binnenstad	Oosteinde 29		kade	1
Eikvaren	3. Binnenstad	Oude Delft 18		kade	1
Eikvaren	3. Binnenstad	Oude Delft 20		kade	1
Eikvaren	3. Binnenstad	Oude Delft 30		kade	1
Eikvaren	3. Binnenstad	Oude Delft 86		kade	1
Eikvaren	3. Binnenstad	Oude Delft 91		kade	1
Eikvaren	3. Binnenstad	Oude Delft 96		kade	div.
Eikvaren	3. Binnenstad	Oude Delft 119		kade	1
Eikvaren	3. Binnenstad	Oude Delft 127		kade	
Eikvaren	3. Binnenstad	Oude Delft 128		kade	
Eikvaren	3. Binnenstad	Oude Delft 139		kade	div.
Eikvaren	3. Binnenstad	Oude Delft 142		kade	div.
Eikvaren	3. Binnenstad	Oude Delft 161-163		kade	div.
Eikvaren	3. Binnenstad	Oude Delft 166		kade	1
Eikvaren	3. Binnenstad	Oude Delft 174		kade	1
Eikvaren	3. Binnenstad	Oude Delft 176		kade	div.
Eikvaren	3. Binnenstad	Oude Delft 199		kade	veel
Eikvaren	3. Binnenstad	Oude Delft 203		kade	veel
Eikvaren	3. Binnenstad	Oude Delft 205		kade	veel
Eikvaren	3. Binnenstad	Oude Delft 207		kade	veel
Eikvaren	3. Binnenstad	Oude Delft 211		kade	div.
Eikvaren	3. Binnenstad	Oude Delft 224		kade	1
Eikvaren	3. Binnenstad	Oude Langendijk 6		kade	1
Eikvaren	3. Binnenstad	Verwersdijk, Cellebroerbr. zo	Verwersgr. / Doelenplein nw	brug	1
Eikvaren	3. Binnenstad	Vlamingstraat 1		kade	1
Eikvaren	3. Binnenstad	Voorstraat 13		kade	div.
Eikvaren	3. Binnenstad	Voorstraat 13		kade	div.
Eikvaren	3. Binnenstad	Voorstraat 15		kade	1
Eikvaren	3. Binnenstad	Voorstraat 17		kade	1
Eikvaren	3. Binnenstad	Voorstraat 19		kade	div.
Eikvaren	3. Binnenstad	Voorstraat 39		kade	1
Eikvaren	3. Binnenstad	Voorstraat 45a		kade	1
Eikvaren	3. Binnenstad	Voorstraat 61		kade	1
Eikvaren	3. Binnenstad	Voorstraat 69		kade	1
Eikvaren	3. Binnenstad	Voorstraat 79-91		kade	veel
Eikvaren	4. Vrijenban	Tweemolentjeskade 7		kade	div.
Eikvaren	7. Voorhof	Willem Bilderdijkhof 164		muur	1

Bijlage 1: muurvarens in Delft 2009 (op soort)

soort	wijk	vindplaats	toelichting	standplaats	aantal
Eikvaren	8. Schieoevers	Rotterdamseweg 248	Nieuwe Haven z	kade	div.
Eikvaren	9. Wippolder	Michiel de Ruyterweg 31	z van ingang	huismuur	div.
Eikvaren*	3. Binnenstad	Oude Delft 121		kade	1
eikvaren, Brede*	3. Binnenstad	Westvest 33		kade	div.
eikvaren, Brede*	3. Binnenstad	Zuidwal 9-11	t.o. Hertog Govertkade 8a	kade	div.
eikvaren, Brede*	9. Wippolder	Julianalaan 140		muur	div.
eikvaren, Brede*	9. Wippolder	Michiel de Ruyterweg 31	z van ingang	muur	veel
eikvaren, Brede*	9. Wippolder	Mijnbouwplein 11 n		bordes	veel
eikvaren, Gewone*	2. Hof van Delft	Buitenwatersloot 17		kade	div.
eikvaren, Gewone*	3. Binnenstad	Dertienhuizen 5		kade	1
eikvaren, Gewone*	3. Binnenstad	Gasthuislaan 40	bij 't Proeflokaal	kade	1
eikvaren, Gewone*	3. Binnenstad	Gasthuislaan z	o van Vestpoort	kade	veel
eikvaren, Gewone*	3. Binnenstad	Koornmarkt 65		bordes	1
eikvaren, Gewone*	3. Binnenstad	Koornmarkt 75		kade	veel
eikvaren, Gewone*	3. Binnenstad	Molslaan 39		kade	1
eikvaren, Gewone*	3. Binnenstad	Oosteinde 19		kade	div.
eikvaren, Gewone*	3. Binnenstad	Oude Delft 134		kade	veel
eikvaren, Gewone*	3. Binnenstad	Oude Delft 197		kade	div.
eikvaren, Gewone*	4. Vrijenban	Tweemolentjeskade z	o van Tweemolentjesbrug	kade	div.
ijzervaren, Gewone	3. Binnenstad	Verwersdijk, Musquetierbr. n	Verwersgracht / Molenstraat	brug	2
ijzervaren, Gewone	3. Binnenstad	Verwersdijk, Musquetierbr. z	Verwersgracht / Molenstraat	brug	1
ijzervaren, Gewone*	3. Binnenstad	Westvest w	Serpo	huismuur	div.
ijzervaren, Smalle*	9. Wippolder	Maerten Trompstraat 33		muur	1
Mannetjesvaren	1. Voordijkshoorn	Bastinglaan 3		bordes	1
Mannetjesvaren	1. Voordijkshoorn	Bastinglaan 23		bordes	div.
Mannetjesvaren	1. Voordijkshoorn	Henry Dunantlaan 3		bordes	1
Mannetjesvaren	1. Voordijkshoorn	Henry Dunantlaan 59		bordes	1
Mannetjesvaren	1. Voordijkshoorn	Henry Dunantlaan 69		bordes	1
Mannetjesvaren	1. Voordijkshoorn	Henry Dunantlaan 71		bordes	1
Mannetjesvaren	1. Voordijkshoorn	Henry Dunantlaan 79		bordes	1
Mannetjesvaren	1. Voordijkshoorn	Henry Dunantlaan 95		bordes	1
Mannetjesvaren	1. Voordijkshoorn	Landsteinerbocht 4		bordes	1
Mannetjesvaren	1. Voordijkshoorn	Landsteinerbocht 10		muur	1
Mannetjesvaren	1. Voordijkshoorn	Landsteinerbocht 15		bordes	1
Mannetjesvaren	1. Voordijkshoorn	Landsteinerbocht 23		bordes	1
Mannetjesvaren	1. Voordijkshoorn	Landsteinerbocht 25		bordes	1
Mannetjesvaren	2. Hof van Delft	Agnetapark	bij De Tent	brug	1
Mannetjesvaren	2. Hof van Delft	Buitenwatersloot 27		kade	1
Mannetjesvaren	2. Hof van Delft	Buitenwatersloot 153		kade	1
Mannetjesvaren	2. Hof van Delft	Buitenwatersloot 231		kade	div.
Mannetjesvaren	2. Hof van Delft	Buitenwatersloot 251-253		kade	1
Mannetjesvaren	2. Hof van Delft	Buitenwatersl., Bolkbrug nw	Buitenwatersl. / Coenderstraat	brug	div.
Mannetjesvaren	2. Hof van Delft	Buitenwatersl., Bolkbrug zw	Buitenwatersl. / Coenderstraat	brug	1
Mannetjesvaren	2. Hof van Delft	De Meesterstraat 1-9		muur	1
Mannetjesvaren	2. Hof van Delft	J.C. van Markenplein 2		muur	1
Mannetjesvaren	2. Hof van Delft	Lokomotiefpad w		kade	div.
Mannetjesvaren	2. Hof van Delft	Parallelweg o	Van Gend & Loos no	huismuur	div.
Mannetjesvaren	2. Hof van Delft	Ruys de Beerenbrouckstr. 1		muur	1
Mannetjesvaren	2. Hof van Delft	Spoorsingel 57	Sint Olofslaan	muur	div.
Mannetjesvaren	2. Hof van Delft	Van Gaalenlaan 2		muur	1
Mannetjesvaren	2. Hof van Delft	Westerstraat 58/82	in poort	muur	div.
Mannetjesvaren	3. Binnenstad	Bolwerk z	o van spoorbrug	kade	1
Mannetjesvaren	3. Binnenstad	Brab. Turfmarkt, Turfmonstersbr. z	Brabantse Turfmarkt / Molslaan	brug	1

Bijlage 1: muurvarens in Delft 2009 (op soort)					
soort	wijk	vindplaats	toelichting	standplaats	aantal
Mannetjesvaren	3. Binnenstad	Brab. Turfm., Turfontstersbr. zo	Brabantse Turfmarkt / Molslaan	brug	1
Mannetjesvaren	3. Binnenstad	Brabantse Turfmarkt 2	bij Vesteplein	kade	1
Mannetjesvaren	3. Binnenstad	Doelenstraat 47/49	in poort	muur	1
Mannetjesvaren	3. Binnenstad	Gasthuislaan 3		kade	1
Mannetjesvaren	3. Binnenstad	Gasthuislaan 14 (t.o.)		kade	div.
Mannetjesvaren	3. Binnenstad	Gasthuislaan 24		kade	1
Mannetjesvaren	3. Binnenstad	Gasthuislaan 72 (t.o.)	bij V&D	kade	veel
Mannetjesvaren	3. Binnenstad	Gasthuislaan 181		kade	
Mannetjesvaren	3. Binnenstad	Gasthuislaan 193		kade	1
Mannetjesvaren	3. Binnenstad	Gasthuislaan z	bij bibliotheek	kade	
Mannetjesvaren	3. Binnenstad	Gasthuislaan, Ursulabrug o	Gasthuisgr. / o van Pynebrug	brug	1
Mannetjesvaren	3. Binnenstad	Gasthuislaan, Vestbrug o	Gasthuisgracht / Vestpoort	brug	1
Mannetjesvaren	3. Binnenstad	Geerweg 40		kade	div.
Mannetjesvaren	3. Binnenstad	Geerweg 44		kade	1
Mannetjesvaren	3. Binnenstad	Hippolytusbuurt 1		kade	div.
Mannetjesvaren	3. Binnenstad	Hippolytusbuurt 10		kade	
Mannetjesvaren	3. Binnenstad	Hippolytusbuurt 13-15		kade	veel
Mannetjesvaren	3. Binnenstad	Hippolytusbuurt 25		kade	1
Mannetjesvaren	3. Binnenstad	Hippolytusbuurt 29		kade	1
Mannetjesvaren	3. Binnenstad	Hippolytusbuurt 41		kade	
Mannetjesvaren	3. Binnenstad	Houttuinen 19	in Laantje van Mater	huismuur	1
Mannetjesvaren	3. Binnenstad	Houttuinen o	bij Laantje van Mater	kade	1
Mannetjesvaren	3. Binnenstad	Kolk, Sint Annenbrug no	Noordkolk / Voorstraat	brug	1
Mannetjesvaren	3. Binnenstad	Koornmarkt 3		kade	
Mannetjesvaren	3. Binnenstad	Koornmarkt 7a		kade	
Mannetjesvaren	3. Binnenstad	Koornmarkt 17 (t.o.)		kade	
Mannetjesvaren	3. Binnenstad	Koornmarkt 25		kade	1
Mannetjesvaren	3. Binnenstad	Koornmarkt 33		kade	div.
Mannetjesvaren	3. Binnenstad	Koornmarkt 36		kade	div.
Mannetjesvaren	3. Binnenstad	Koornmarkt 37		kade	div.
Mannetjesvaren	3. Binnenstad	Koornmarkt 43		kade	1
Mannetjesvaren	3. Binnenstad	Koornmarkt 44		kade	1
Mannetjesvaren	3. Binnenstad	Koornmarkt 48 (achter)	Sigarenfabriek, hoog	huismuur	div.
Mannetjesvaren	3. Binnenstad	Koornmarkt 51-61		kade	div
Mannetjesvaren	3. Binnenstad	Koornmarkt 67-69		kade	div.
Mannetjesvaren	3. Binnenstad	Korte Geer 5		kade	
Mannetjesvaren	3. Binnenstad	Lange Geer 10 (t.o.)	bij Legermuseum	kade	1
Mannetjesvaren	3. Binnenstad	Lange Geer 14 (t.o.)	bij Legermuseum	kade	div.
Mannetjesvaren	3. Binnenstad	Lange Geer 16		kade	
Mannetjesvaren	3. Binnenstad	Lange Geer 44		huismuur	1
Mannetjesvaren	3. Binnenstad	Lange Geer 54		kade	1
Mannetjesvaren	3. Binnenstad	Lange Geer 66		trap	1
Mannetjesvaren	3. Binnenstad	Molslaan 185		kade	div.
Mannetjesvaren	3. Binnenstad	Molslaan, Paradijsbrug o	Molsgracht / Paradijspoort n	brug	1
Mannetjesvaren	3. Binnenstad	Molslaan, Vondelingenbrug o	Molsgracht / Kruisstraat n	brug	1
Mannetjesvaren	3. Binnenstad	Molslaan, Vondelingenbrug w	Molsgracht / Kruisstraat n	brug	1
Mannetjesvaren	3. Binnenstad	Nieuwe Langendijk 102		bordes	1
Mannetjesvaren	3. Binnenstad	Nieuwelaan 68	achter Ezelsveldlaan 61	bovenlicht	1
Mannetjesvaren	3. Binnenstad	Noordeinde 7		kade	1
Mannetjesvaren	3. Binnenstad	Noordeinde 9		kade	1
Mannetjesvaren	3. Binnenstad	Noordeinde 17		kade	1
Mannetjesvaren	3. Binnenstad	Noordeinde 19		kade	1
Mannetjesvaren	3. Binnenstad	Oostpoort 8-13 (t.o.)		kade	div.

Bijlage 1: muurvarens in Delft 2009 (op soort)					
soort	wijk	vindplaats	toelichting	standplaats	aantal
Mannetjesvaren	3. Binnenstad	Oostpoort, Oostpoortbrug zw	Zuidergracht / Oostpoort	kade	1
Mannetjesvaren	3. Binnenstad	Oranje Plantage, Koepoortbr. zw	Oranje Plant. / Nieuwe Langendijk	brug	div.
Mannetjesvaren	3. Binnenstad	Oude Delft 39c		kade	1
Mannetjesvaren	3. Binnenstad	Oude Delft 43		kade	div.
Mannetjesvaren	3. Binnenstad	Oude Delft 65		kade	
Mannetjesvaren	3. Binnenstad	Oude Delft 69		kade	
Mannetjesvaren	3. Binnenstad	Oude Delft 73		kade	
Mannetjesvaren	3. Binnenstad	Oude Delft 75		kade	
Mannetjesvaren	3. Binnenstad	Oude Delft 75	in Poppesteeg	muur	1
Mannetjesvaren	3. Binnenstad	Oude Delft 77		kade	div.
Mannetjesvaren	3. Binnenstad	Oude Delft 91		kade	div.
Mannetjesvaren	3. Binnenstad	Oude Delft 111		kade	1
Mannetjesvaren	3. Binnenstad	Oude Delft 123		kade	
Mannetjesvaren	3. Binnenstad	Oude Delft 134		kade	1
Mannetjesvaren	3. Binnenstad	Oude Delft 151		kade	div.
Mannetjesvaren	3. Binnenstad	Oude Delft 155		kade	
Mannetjesvaren	3. Binnenstad	Oude Delft 157		kade	div.
Mannetjesvaren	3. Binnenstad	Oude Delft 167		kade	
Mannetjesvaren	3. Binnenstad	Oude Delft 207		kade	1
Mannetjesvaren	3. Binnenstad	Oude Delft 221		kade	1
Mannetjesvaren	3. Binnenstad	Oude Delft 231		kade	div.
Mannetjesvaren	3. Binnenstad	Oude Delft 239		kade	1
Mannetjesvaren	3. Binnenstad	Oude Delft 245		kade	1
Mannetjesvaren	3. Binnenstad	Oude Delft 249a		kade	1
Mannetjesvaren	3. Binnenstad	Oude Delft, Kapelsbrug n	O. + Nieuwe Delft / Achterom	brug	div.
Mannetjesvaren	3. Binnenstad	Oude Langendijk 3a-6		kade	div.
Mannetjesvaren	3. Binnenstad	Oude Langendijk 13		kade	div.
Mannetjesvaren	3. Binnenstad	Oude Langendijk, Teemsbrug o	O. Langendijksg. / Markt zw	brug	1
Mannetjesvaren	3. Binnenstad	Oude Langendijk, Teemsbrug w	O. Langendijksg. / Markt zw	brug	1
Mannetjesvaren	3. Binnenstad	Paardenmarkt 54	Hofje van Pauw	muur	1
Mannetjesvaren	3. Binnenstad	Phoenixstraat 85 o	n van Bagijnnetoren	muur	veel
Mannetjesvaren	3. Binnenstad	Rietveld 120	in poort	huismuur	veel
Mannetjesvaren	3. Binnenstad	Rietveld 141/147		huismuur	1
Mannetjesvaren	3. Binnenstad	Rietveld, Drapeniersbrug zo	Rietveldgr. / Vrouwjutenland	brug	1
Mannetjesvaren	3. Binnenstad	Rietveld, Rietveldsetorenbr. w	Rietveldgracht / Oosterstraat	brug	div.
Mannetjesvaren	3. Binnenstad	Schutterstraat 59	in poort	muur	div.
Mannetjesvaren	3. Binnenstad	Sint Agathaplein 1	binnenplaats Prinsenhof	put	1
Mannetjesvaren	3. Binnenstad	Sint Agathaplein 1	binnenplaats Prinsenhof, bij put	plaveisel	div.
Mannetjesvaren	3. Binnenstad	Verwersdijk 71		kade	1
Mannetjesvaren	3. Binnenstad	Verwersdijk 75		kade	1
Mannetjesvaren	3. Binnenstad	Verwersdijk, Cellebroerbrug n	Verwersgr. / Doelenplein nw	brug	1
Mannetjesvaren	3. Binnenstad	Verwersdijk, Doelenbrug z	Verwersgr. / Doelenplein zw	brug	1
Mannetjesvaren	3. Binnenstad	Verwersdijk, Musquetierbr. n	Verwersgr. / Molenstraat	brug	div.
Mannetjesvaren	3. Binnenstad	Verwersdijk, Musquetierbr. z	Verwersgracht / Molenstraat	brug	1
Mannetjesvaren	3. Binnenstad	Vijverstraat 7	o+w van poortje Blyven Burch	huismuur	div.
Mannetjesvaren	3. Binnenstad	Vlamingstraat, Bloedbrug zo	Vlaminggracht / Vrouwenregt	brug	div.
Mannetjesvaren	3. Binnenstad	Voldersgracht 2		kade	1
Mannetjesvaren	3. Binnenstad	Voldersgracht 21 (t.o.)		kade	1
Mannetjesvaren	3. Binnenstad	Voldersgracht 23 (t.o.)		kade	div.
Mannetjesvaren	3. Binnenstad	Voldersgracht, Kaakbrug o	Voldersgracht / Markt nw	kade	1
Mannetjesvaren	3. Binnenstad	Voorstraat 9		kade	1
Mannetjesvaren	3. Binnenstad	Voorstraat 33		kade	1
Mannetjesvaren	3. Binnenstad	Voorstraat 47		kade	1

Bijlage 1: muurvarens in Delft 2009 (op soort)

soort	wijk	vindplaats	toelichting	standplaats	aantal
Mannetjesvaren	3. Binnenstad	Voorstraat 53		kade	1
Mannetjesvaren	3. Binnenstad	Voorstraat 62/64	in poort	muur	div.
Mannetjesvaren	3. Binnenstad	Vrijenbansekade 4	schoorsteen gemaal	huismuur	div.
Mannetjesvaren	3. Binnenstad	Vrouwenregt 2		kade	div.
Mannetjesvaren	3. Binnenstad	Westvest w	Serpo	huismuur	div.
Mannetjesvaren	3. Binnenstad	Westvest, Constructiebrug	Westv. / Zuidwal, 'venster' o	kade	div.
Mannetjesvaren	3. Binnenstad	Wijnhaven 16		kade	1
Mannetjesvaren	3. Binnenstad	Wijnhaven, Waagbrug n	Nieuwe Delft / Markt w	brug	1
Mannetjesvaren	3. Binnenstad	Yperstraat 46		muur	1
Mannetjesvaren	4. Vrijenban	Tweemolentjeskade 8		kade	1
Mannetjesvaren	4. Vrijenban	Tweemolentjeskade z	o van Tweemolentjesbrug	kade	div.
Mannetjesvaren	4. Vrijenban	Tweemol.kade, Tweemol.brug o	Tweemol.vaart / Oostsingel	brug	div.
Mannetjesvaren	5. Delftse Hout	Aan 't Verlaat 41	watertunnel oude gemaal z	muur	1
Mannetjesvaren	7. Voorhof	Isaac Da Costalaan 18		muur	1
Mannetjesvaren	8. Schieoevers	Hooikade 13		kade	div.
Mannetjesvaren	8. Schieoevers	Rotterdamseweg 196 nw	Porc. Fles, binnentuin, hoog	huismuur	div.
Mannetjesvaren	8. Schieoevers	Rotterdamseweg 196 z+zo	Porceleyne Fles, hoog	huismuur	1
Mannetjesvaren	8. Schieoevers	Rotterdamseweg 222a	Deltax	huismuur	1
Mannetjesvaren	8. Schieoevers	Rotterdamseweg 248	Nieuwe Haven z	kade	div.
Mannetjesvaren	8. Schieoevers	Rotterdamseweg 270 o	Lijm & Cultuur, hoog	huismuur	1
Mannetjesvaren	8. Schieoevers	Schieweg 13		kade	1
Mannetjesvaren	9. Wippolder	Julianalaan 67 w		huismuur	1
Mannetjesvaren	9. Wippolder	Julianalaan 67 w		muur	1
Mannetjesvaren	9. Wippolder	Julianalaan 67a o		muur	1
Mannetjesvaren	9. Wippolder	Julianalaan 95		muur	1
Mannetjesvaren	9. Wippolder	Julianalaan 136	o van ingang, hoogbouw	muur	div.
Mannetjesvaren	9. Wippolder	Julianalaan 136	o van ingang, laag/hoogbouw	bordes	div.
Mannetjesvaren	9. Wippolder	Julianalaan 136-138	binnenterrein	bordes	div.
Mannetjesvaren	9. Wippolder	Julianalaan 136-138	binnenterrein bij traliehek	bordes	div.
Mannetjesvaren	9. Wippolder	Julianalaan 138	binnenterrein	muur	div.
Mannetjesvaren	9. Wippolder	Kanaalpad o	hoog	huismuur	1
Mannetjesvaren	9. Wippolder	Kanaalweg 2b n	onder Wingerd-begroeiing	huismuur	div.
Mannetjesvaren	9. Wippolder	Kromme Heul	w van A13	kade	1
Mannetjesvaren	9. Wippolder	Maerten Trompstraat 33		muur	div.
Mannetjesvaren	9. Wippolder	Michiel de Ruyterweg 9-11		muur	1
Mannetjesvaren	9. Wippolder	Michiel de Ruyterweg 13		muur	1
Mannetjesvaren	9. Wippolder	Mijnbouwpad		trap	1
Mannetjesvaren	9. Wippolder	Mijnbouwplein 11 w		bovenlicht	div.
Mannetjesvaren	9. Wippolder	Mijnbouwplein 11 w		huismuur	div.
Mannetjesvaren	9. Wippolder	Mijnbouwplein 11 z		huismuur	veel
Mannetjesvaren	9. Wippolder	Mijnbouwstraat 120 n		bovenlicht	div.
Mannetjesvaren	9. Wippolder	Mijnbouwstraat 120 z	na renovatie	bordes	1
Mannetjesvaren	9. Wippolder	Mijnbouwstraat z	t.o. Mijnbouwplein 11	muur	1
Mannetjesvaren	9. Wippolder	Prins Bernhardlaan 6		muur	1
Mannetjesvaren*	3. Binnenstad	Oude Delft 47		kade	1
Mannetjesvaren*	9. Wippolder	Lipkensstraat 3-5	balkon	muur	div.
Mannetjesvaren?	1. Voordijkshoorn	Buitenwatersloot 321-325	Marlothoeve	huismuur	1
Mannetjesvaren?	3. Binnenstad	Achterom 46/48	in poort	muur	1
Mannetjesvaren?	3. Binnenstad	Koornmarkt 6		kade	
Mannetjesvaren?	3. Binnenstad	Oude Delft 2 o	Breestraat, hoog	huismuur	1
Mannetjesvaren?	3. Binnenstad	Oude Delft 55-57		kade	
Mannetjesvaren?	3. Binnenstad	Westvest w	bij Laantje van Mater	kade	1
Muurvaren	1. Voordijkshoorn	Bastinglaan 3		bordes	1

Bijlage 1: muurvarens in Delft 2009 (op soort)					
soort	wijk	vindplaats	toelichting	standplaats	aantal
Muurvaren	1. Voordijkshoorn	Henry Dunantlaan 1		bordes	1
Muurvaren	1. Voordijkshoorn	Henry Dunantlaan 3		bordes	1
Muurvaren	1. Voordijkshoorn	Henry Dunantlaan 79		bordes	1
Muurvaren	1. Voordijkshoorn	Landsteinerbocht 8		bordes	1
Muurvaren	1. Voordijkshoorn	Landsteinerbocht 9		bordes	1
Muurvaren	2. Hof van Delft	Bolwerk z	w van spoorbrug	kade	div.
Muurvaren	2. Hof van Delft	Buitenwatersloot 27		kade	1
Muurvaren	2. Hof van Delft	Buitenwatersloot 157		huism.+muur	div.
Muurvaren	2. Hof van Delft	Buitenwatersl., Bolkbrug nw	Buitenwatersl. / Coenderstraat	brug	veel
Muurvaren	2. Hof van Delft	Houttuinen n	w van spoorbrug	kade	veel
Muurvaren	2. Hof van Delft	Hugo de Grootstraat 82	hoog	huismuur	div.
Muurvaren	2. Hof van Delft	Hugo de Grootstraat 90	hoog	huismuur	1
Muurvaren	2. Hof van Delft	Parallelweg o	Van Gend & Loos zo	huismuur	veel
Muurvaren	2. Hof van Delft	Raamstraat 78 n	in Pootstraat, hoog	huismuur	veel
Muurvaren	2. Hof van Delft	Ruys de Beerenbrouckstr. 1		bordes+muur	div.
Muurvaren	2. Hof van Delft	Spoorsingel 57	Sint Olofslaan	muur	veel
Muurvaren	2. Hof van Delft	Tak van Poortvlietstraat 13		muur	div.
Muurvaren	2. Hof van Delft	Westerstraat 116	in Handboogstraat	muur	div.
Muurvaren	3. Binnenstad	Achterom 25/37	in poort	muur	veel
Muurvaren	3. Binnenstad	Achterom 41		kade	div.
Muurvaren	3. Binnenstad	Achterom 46/48	in poort	muur	veel
Muurvaren	3. Binnenstad	Achterom 47/53	op poortje 1620 (Roskamspoor)	muur	div.
Muurvaren	3. Binnenstad	Achterom 64/72	in poortje (Pickepoort)	muur	div.
Muurvaren	3. Binnenstad	Achterom 102-	t. Clarenstraat en Breestraat	kade	1
Muurvaren	3. Binnenstad	Achterom, Hoogbrug nw	Achterom / Lange Geer	brug	veel
Muurvaren	3. Binnenstad	Achterom, Hoogbrug o	Achterom / Lange Geer	brug	veel
Muurvaren	3. Binnenstad	Bagijnhof 118	in poort	muur	veel
Muurvaren	3. Binnenstad	Binnenw.sl., Watersl.poortbr. o	Binnenwatersloot / Westvest	brug	veel
Muurvaren	3. Binnenstad	Bolwerk z	o van spoorbrug	kade	div.
Muurvaren	3. Binnenstad	Brabantse Turfmarkt 2	bij Vesteplein	kade	1
Muurvaren	3. Binnenstad	Brabantse Turfmarkt 7		kade	div.
Muurvaren	3. Binnenstad	Brabantse Turfmarkt 9		kade	1
Muurvaren	3. Binnenstad	Brabantse Turfmarkt 19	in Huyterstraat	muur	div.
Muurvaren	3. Binnenstad	Brab. Turfm., Gasthuisbr. n	Brab. Turfmarkt / Gasthuissteeg	brug	veel
Muurvaren	3. Binnenstad	Brab. Turfm., Gasthuisbr. zo	Brab. Turfmarkt / Gasthuissteeg	brug	div.
Muurvaren	3. Binnenstad	Breestraat 1 o	in poort	huismuur	div.
Muurvaren	3. Binnenstad	Breestraat 1 w	aan Oude Delft	kade	1
Muurvaren	3. Binnenstad	Clarenstraat 3a		huismuur	1
Muurvaren	3. Binnenstad	Clarenstraat 15 (t.o.)		muur	div.
Muurvaren	3. Binnenstad	Clarenstraat 20		huismuur	veel
Muurvaren	3. Binnenstad	Gasthuislaan 3		kade	div.
Muurvaren	3. Binnenstad	Gasthuislaan 10-24		kade	veel
Muurvaren	3. Binnenstad	Gasthuislaan, Kruisbrug o	Gasthuisgracht / Kruisstraat	brug	div.
Muurvaren	3. Binnenstad	Gasthuislaan, Pontenbrug w	Gasthuisgracht / Brab.Turfmarkt	brug	1
Muurvaren	3. Binnenstad	Gasthuislaan, Pynebrug o	Gasthuisgracht / Pynepoort	brug	div.
Muurvaren	3. Binnenstad	Gasthuislaan, Pynebrug w	Gasthuisgracht / Pynepoort	brug	veel
Muurvaren	3. Binnenstad	Gasthuislaan, Ursulabrug o	Gasthuisgracht / o van Pynebrug	brug	1
Muurvaren	3. Binnenstad	Gasthuislaan, Ursulabrug w	Gasthuisgracht / o van Pynebrug	brug	div.
Muurvaren	3. Binnenstad	Gasthuislaan, Vestbrug o	Gasthuisgracht / Vestpoort	brug	1
Muurvaren	3. Binnenstad	Gasthuislaan, Vestbrug w	Gasthuisgracht / Vestpoort	brug	1
Muurvaren	3. Binnenstad	Harmenkokslaan 59	aan Oranje Plantage	muur	1
Muurvaren	3. Binnenstad	Hartjesveld n	z van Hopstraat	muur	1
Muurvaren	3. Binnenstad	Hippolytusbuurt 1		kade	div.

Bijlage 1: muurvarens in Delft 2009 (op soort)

soort	wijk	vindplaats	toelichting	standplaats	aantal
Muurvaren	3. Binnenstad	Hippolytusbuurt o	bij Visbanken	kade	veel
Muurvaren	3. Binnenstad	Hippolytusbuurt, Warmoesbrug n	Nieuwe Delft / Nieuwstraat	brug	div.
Muurvaren	3. Binnenstad	Houttuinen 19	in Laantje van Mater	huismuur	
Muurvaren	3. Binnenstad	Houttuinen n	o van spoorbrug	kade	div.
Muurvaren	3. Binnenstad	Houttuinen o	n van Laantje van Mater	kade	1
Muurvaren	3. Binnenstad	Koningsplein	bij Noorderhof 1	muur	div.
Muurvaren	3. Binnenstad	Koornmarkt 21-33		kade	veel
Muurvaren	3. Binnenstad	Koornmarkt 36		kade	1
Muurvaren	3. Binnenstad	Koornmarkt 39	hoog	huismuur	div.
Muurvaren	3. Binnenstad	Koornmarkt 43		kade	1
Muurvaren	3. Binnenstad	Koornmarkt 46		kade	1
Muurvaren	3. Binnenstad	Koornmarkt 48 (achter)	Sigarenfabriek, hoog	huismuur	veel
Muurvaren	3. Binnenstad	Koornmarkt 51-61		kade	div
Muurvaren	3. Binnenstad	Koornmarkt 53	in Nickersteeg	muur	veel
Muurvaren	3. Binnenstad	Koornmarkt 54		kade	1
Muurvaren	3. Binnenstad	Koornmarkt 67-69		kade	1
Muurvaren	3. Binnenstad	Lange Geer 10		kade	1
Muurvaren	3. Binnenstad	Lange Geer 12 (t.o.)	bij Legermuseum	kade	1
Muurvaren	3. Binnenstad	Lange Geer 14 (t.o.)	bij Legermuseum	kade	div.
Muurvaren	3. Binnenstad	Lange Geer 16		kade	1
Muurvaren	3. Binnenstad	Lange Geer 42 (t.o.)		kade	div.
Muurvaren	3. Binnenstad	Lange Geer 66	in Clarenstraat	huismuur	div.
Muurvaren	3. Binnenstad	Molslaan 39		kade	1
Muurvaren	3. Binnenstad	Molslaan 162		kade	div.
Muurvaren	3. Binnenstad	Molslaan, Paradijsbrug o	Molsgracht / Paradijspoot n	brug	1
Muurvaren	3. Binnenstad	Molslaan, Paradijsbrug w	Molsgracht / Paradijspoot n	brug	veel
Muurvaren	3. Binnenstad	Molslaan, Turftonstersbrug o	Molsgracht / Brab. Turfmarkt	brug	div.
Muurvaren	3. Binnenstad	Molslaan, Vondelingenbrug o	Molsgracht / Kruisstraat n	brug	1
Muurvaren	3. Binnenstad	Oosteinde 33		kade	1
Muurvaren	3. Binnenstad	Oostplantsoen 139a	schoorsteen	huismuur	1
Muurvaren	3. Binnenstad	Oostpoort 1 zo		kade	div.
Muurvaren	3. Binnenstad	Oostpoort 1 zw		kade	div.
Muurvaren	3. Binnenstad	Oostpoort o	t. Catharijnebrug en waterpoort	kade	1
Muurvaren	3. Binnenstad	Oostpoort, Oostpoortbrug no	Zuidergracht / Oostpoort	kade	1
Muurvaren	3. Binnenstad	Oostpoort, Oostpoortbrug zo	Zuidergracht / Oostpoort	kade	div.
Muurvaren	3. Binnenstad	Oranje Plantage, Koepoortbr. zw	Oranje Pl. / Nieuwe Langendijk	brug	veel
Muurvaren	3. Binnenstad	Oude Delft 12a		kade	1
Muurvaren	3. Binnenstad	Oude Delft 41-43		kade	veel
Muurvaren	3. Binnenstad	Oude Delft 45		kade	div.
Muurvaren	3. Binnenstad	Oude Delft 45 (t.o.)		kade	div.
Muurvaren	3. Binnenstad	Oude Delft 47		kade	div.
Muurvaren	3. Binnenstad	Oude Delft 55-57		muur	1
Muurvaren	3. Binnenstad	Oude Delft 75	in Poppesteeg	muur	veel
Muurvaren	3. Binnenstad	Oude Delft 81		kade	1
Muurvaren	3. Binnenstad	Oude Delft 107b		kade	div.
Muurvaren	3. Binnenstad	Oude Delft 111		kade	1
Muurvaren	3. Binnenstad	Oude Delft 117		kade	1
Muurvaren	3. Binnenstad	Oude Delft 171		kade	div.
Muurvaren	3. Binnenstad	Oude Delft 201		kade	1
Muurvaren	3. Binnenstad	Oude Delft 202		kade	div.
Muurvaren	3. Binnenstad	Oude Delft 203		kade	div.
Muurvaren	3. Binnenstad	Oude Delft 205		kade	veel
Muurvaren	3. Binnenstad	Oude Delft 207		kade	div.

Bijlage 1: muurvarens in Delft 2009 (op soort)					
soort	wijk	vindplaats	toelichting	standplaats	aantal
Muurvaren	3. Binnenstad	Oude Delft 211		kade	veel
Muurvaren	3. Binnenstad	Oude Delft 219		kade	1
Muurvaren	3. Binnenstad	Oude Delft, Bagijnhofbrug z	Oude Delft / Bagijnhof	brug	div.
Muurvaren	3. Binnenstad	Oude Delft, Kapelsbrug n	Oude + Nieuwe Delft / Achterom	brug	veel
Muurvaren	3. Binnenstad	Oude Delft, Kapelsbrug z	Oude + Nieuwe Delft / Zuidwal	brug	
Muurvaren	3. Binnenstad	Oude Delft, Weesbrug n	Oude Delft / Breestraat	brug	veel
Muurvaren	3. Binnenstad	Oude Delft, Weesbrug z	Oude Delft / Breestraat	brug	veel
Muurvaren	3. Binnenstad	Oude Langendijk 2		kade	div.
Muurvaren	3. Binnenstad	Oude Langendijk, Teemsbrug o	Oude Langendijkgr. / Markt zw	brug	div.
Muurvaren	3. Binnenstad	Oude Langendijk, Teemsbrug w	Oude Langendijkgr. / Markt zw	brug	div.
Muurvaren	3. Binnenstad	Paardenmarkt 1a	op poortje	muur	veel
Muurvaren	3. Binnenstad	Paardenmarkt 1a-c		muur	div.
Muurvaren	3. Binnenstad	Paardenmarkt 2	schoorstenen	huismuur	veel
Muurvaren	3. Binnenstad	Paardenmarkt 7 o		muur	div.
Muurvaren	3. Binnenstad	Phoenixstraat 85 o	n van Bagijnnetoren	muur	1
Muurvaren	3. Binnenstad	Rietveld 49	hoog	huismuur	div.
Muurvaren	3. Binnenstad	Rietveld 120	in poort	huismuur	div.
Muurvaren	3. Binnenstad	Rietveld, Drapeniersbrug no	Rietveldgracht / Vrouwjutenland	brug	div.
Muurvaren	3. Binnenstad	Schutterstraat 59	in poort	muur	div.
Muurvaren	3. Binnenstad	Van Leeuwenhoeksingel 41	station, perron 1 o	bordes	1
Muurvaren	3. Binnenstad	Vernieuwde Boogerd o	w van schoolplein	muur	div.
Muurvaren	3. Binnenstad	Verwersdijk 69		kade	1
Muurvaren	3. Binnenstad	Verwersdijk, Doelenbrug zw	Verwersgracht / Doelenplein zw	brug	1
Muurvaren	3. Binnenstad	Vijverstraat 7	o+w van poortje Blyven Burch	huismuur	div.
Muurvaren	3. Binnenstad	Vlamingstraat, Bloedbrug zo	Vlaminggracht / Vrouwenregt	brug	veel
Muurvaren	3. Binnenstad	Voldersgracht 23 (t.o.)		kade	div.
Muurvaren	3. Binnenstad	Voorstraat 17		kade	1
Muurvaren	3. Binnenstad	Voorstraat 62/64	in poort	muur	1
Muurvaren	3. Binnenstad	Voorstraat, Sint Stevensbr. n	Nieuwe Delft / Kolk	brug	1
Muurvaren	3. Binnenstad	Voorstraat, Sint Stevensbr. z	Nieuwe Delft / Kolk	brug	veel
Muurvaren	3. Binnenstad	Vrouwenregt, Vr. v. Rijnsb.br. nw	Vrouwengracht / Kerkstraat	brug	div.
Muurvaren	3. Binnenstad	Vrouwenregt, Vr. v. Rijnsb.br. zo	Vrouwengracht / Kerkstraat	brug	veel
Muurvaren	3. Binnenstad	Wateringsevest w	DSM	huismuur	veel
Muurvaren	3. Binnenstad	Westvest 3/5		kade	div.
Muurvaren	3. Binnenstad	Westvest 33		kade	div.
Muurvaren	3. Binnenstad	Westvest 41/47	achter Oude Delft 49	muur	veel
Muurvaren	3. Binnenstad	Westvest 141 n		kade	1
Muurvaren	3. Binnenstad	Westvest 141 z		kade	1
Muurvaren	3. Binnenstad	Westvest 143		kade	1
Muurvaren	3. Binnenstad	Westvest w	Serpo	kade	div.
Muurvaren	3. Binnenstad	Westvest, Constructiebrug	Westsingel / Zuidwal, 'venster' z	brug	div.
Muurvaren	3. Binnenstad	Westvest, Stationsbrug no	Westsingel / Stationsplein	brug	div.
Muurvaren	3. Binnenstad	Westvest, Stationsbrug nw	Westsingel / Stationsplein	brug	div.
Muurvaren	3. Binnenstad	Westvest, Stationsbrug zo	Westsingel / Stationsplein	brug	veel
Muurvaren	3. Binnenstad	Wijnhaven 2		kade	div.
Muurvaren	3. Binnenstad	Wijnhaven, Waagbrug n	Nieuwe Delft / Markt w	brug	div.
Muurvaren	3. Binnenstad	Wijnhaven, Waagbrug z	Nieuwe Delft / Markt w	brug	div.
Muurvaren	3. Binnenstad	Wijnhaven, Warmoesbrug z	Nieuwe Delft / Nieuwstraat	brug	veel
Muurvaren	3. Binnenstad	Zuidwal z	t.o. Hertog Govertkade 10	kade	div.
Muurvaren	3. Binnenstad	Zuidwal z	van Hooikade tot Zuidwal 12	kade	veel
Muurvaren	4. Vrijenban	Alyd Buserstraat 39	in Vondelstraat	muur	1
Muurvaren	4. Vrijenban	Geertruyt van Oostenlaan 56	Joodse begraafplaats zw	muur	div.
Muurvaren	4. Vrijenban	Oostsingel, Koepoortbrug no	Rijn-Schiekanaal / Maria Duystlaan	brug	veel

Bijlage 1: muurvarens in Delft 2009 (op soort)					
soort	wijk	vindplaats	toelichting	standplaats	aantal
Muurvaren	4. Vrijenban	Oostsingel, Koepoortbrug no	Rijn-Schiekanaal / Maria Duystlaan	kade	veel
Muurvaren	4. Vrijenban	Oostsingel, Koepoortbrug zo	Rijn-Schiekanaal / Maria Duystlaan	brug	div.
Muurvaren	4. Vrijenban	Oostsingel, Quackelbrug w	Kromme Watering / Oostsingel	muur	1
Muurvaren	4. Vrijenban	Ternatestraat 31-33		muur	div.
Muurvaren	4. Vrijenban	Tweemolentjeskade z	o van Tweemolentjesbrug	kade	div.
Muurvaren	6. Buitenhof	Zomerdijkhof 1	in Wilhelminalaan	muur	div.
Muurvaren	7. Voorhof	Multatuliweg 69	in Louis Couperuslaan	muur	1
Muurvaren	7. Voorhof	Roland Holstlaan 652	ingang Marcushof	muur	div.
Muurvaren	8. Schieoevers	Hooikade 13		kade	veel
Muurvaren	8. Schieoevers	Rotterdamseweg 196 zw	Porceleyne Fles, hoog	huismuur	div.
Muurvaren	8. Schieoevers	Rotterdamseweg 222a	Deltax	huismuur	div.
Muurvaren	8. Schieoevers	Rotterdamseweg 270	z van Lijm & Cultuur	muur	1
Muurvaren	8. Schieoevers	Rotterdamseweg 270 n+o+z	Lijm & Cultuur, hoog	huismuur	div.
Muurvaren	8. Schieoevers	Rotterdamseweg 276	n van De Boo	muur	veel
Muurvaren	8. Schieoevers	Schiekade 18	o van Kruithuis	brug	veel
Muurvaren	8. Schieoevers	Schiekade 18	poortgebouw Kruithuis	huismuur	veel
Muurvaren	9. Wippolder	Botaniestraat 2		muur	1
Muurvaren	9. Wippolder	Delfgauwseweg 161-163	dakrand	huismuur	div.
Muurvaren	9. Wippolder	Frederik Hendrikstraat 32		muur	veel
Muurvaren	9. Wippolder	Julianalaan 2		muur	div.
Muurvaren	9. Wippolder	Julianalaan 67 n		muur	veel
Muurvaren	9. Wippolder	Julianalaan 67a o		muur	veel
Muurvaren	9. Wippolder	Julianalaan 119		trap	veel
Muurvaren	9. Wippolder	Julianalaan 136	bij ingang	muur	div.
Muurvaren	9. Wippolder	Julianalaan 136	o van ingang, hoogbouw	muur	veel
Muurvaren	9. Wippolder	Julianalaan 136	o van ingang, laagbouw	muur	div.
Muurvaren	9. Wippolder	Julianalaan 136-138	binnenterrein	bordes	div.
Muurvaren	9. Wippolder	Julianalaan 136-138	binnenterrein	bovenlicht	div.
Muurvaren	9. Wippolder	Julianalaan 138	binnenterrein	muur	div.
Muurvaren	9. Wippolder	Michiel de Ruyterweg 31	binnenterrein, bij fietsenkelder	muur	veel
Muurvaren	9. Wippolder	Michiel de Ruyterweg 31	n van ingang	muur	div.
Muurvaren	9. Wippolder	Michiel de Ruyterweg 31	z van ingang	muur	div.
Muurvaren	9. Wippolder	Mijnbouwplein 11 o		huismuur	1
Muurvaren	9. Wippolder	Mijnbouwplein 11 z		huismuur	1
Muurvaren	9. Wippolder	Mijnbouwstraat 120 w	na renovatie	bovenlicht	div.
Muurvaren	9. Wippolder	Mijnbouwstraat 120 z	na renovatie	bovenlicht	div.
Muurvaren	9. Wippolder	Mijnbouwstraat z	t.o. Mijnbouwplein 11	muur	div.
Muurvaren	9. Wippolder	Rotterdamseweg 1	aan Kanaalweg	muur	div.
Muurvaren	9. Wippolder	Simonsstraat 32		muur	veel
Muurvaren	9. Wippolder	Simonsstraat 49		muur	veel
Muurvaren	9. Wippolder	Van Speykstraat 4		muur	div.
naaldvaren, Zachte	3. Binnenstad	Rietveld 120	in poort	huismuur	1
naaldvaren, Zachte	3. Binnenstad	Schutterstraat 59	in poort	muur	1
Schubvaren	3. Binnenstad	Westvest 143		kade	div.
Steenbreekvaren	1. Voordijkshoorn	Bastinglaan 17		bordes	div.
Steenbreekvaren	1. Voordijkshoorn	Florence Nightingalelaan 8		bordes	1
Steenbreekvaren	1. Voordijkshoorn	Henry Dunantlaan 79		bordes	1
Steenbreekvaren	2. Hof van Delft	De Meesterstraat 1-9		muur	veel
Steenbreekvaren	3. Binnenstad	Gasthuislaan 24		kade	1
Steenbreekvaren	3. Binnenstad	Gasthuislaan z	bij V&D	kade	1
Steenbreekvaren	3. Binnenstad	Gasthuislaan, Pynebrug o	Gasthuisgracht / Pynepoort	brug	veel
Steenbreekvaren	3. Binnenstad	Koornmarkt 25		kade	veel
Steenbreekvaren	3. Binnenstad	Molslaan, Turftonstersbrug o	Molsgracht / Brab. Turfmarkt	brug	div.

Bijlage 1: muurvarens in Delft 2009 (op soort)					
soort	wijk	vindplaats	toelichting	standplaats	aantal
Steenbreekvaren	3. Binnenstad	Oranje Plantage, Koepoortbr. zw	Oranje Pl. / Nieuwe Langendijk	brug	1
Steenbreekvaren	3. Binnenstad	Oude Delft 45		kade	1
Steenbreekvaren	3. Binnenstad	Oude Delft 182		kade	1
Steenbreekvaren	3. Binnenstad	Oude Delft 203		kade	1
Steenbreekvaren	3. Binnenstad	Oude Delft 205		kade	1
Steenbreekvaren	3. Binnenstad	Oude Delft 207		kade	1
Steenbreekvaren	3. Binnenstad	Oude Delft 237		kade	1
Steenbreekvaren	3. Binnenstad	Westvest 33		kade	1
Steenbreekvaren	3. Binnenstad	Zuidwal 9-11	t.o. Hertog Govertkade 8a	kade	div.
Steenbreekvaren	7. Voorhof	Roland Holstlaan 652	ingang Marcushof	muur	1
Steenbreekvaren	8. Schieoevers	Rotterdamseweg 270 o	Lijm & Cultuur, hoog	huismuur	veel
Steenbreekvaren	9. Wippolder	Julianalaan 136	bij ingang	bordes	div.
Steenbreekvaren	9. Wippolder	Julianalaan 136	bij ingang	muur	div.
Steenbreekvaren	9. Wippolder	Michiel de Ruyterweg 31	binnen terrein, bij fietsenkelder	muur	div.
Steenbreekvaren	9. Wippolder	Mijnbouwplein 11 w		huismuur	veel
Steenbreekvaren*	3. Binnenstad	Doelenstraat 47/49	in poort	muur	veel
stekelvaren, Brede	3. Binnenstad	Houttuinen 19	in Laantje van Mater	huismuur	1
stekelvaren, Brede	3. Binnenstad	Molslaan 33		kade	div.
stekelvaren, Brede	3. Binnenstad	Sint Agathaplein 1	binnenplaats Prinsenhof, bij put	plaveisel	1
stekelvaren, Brede	9. Wippolder	Julianalaan 134 w	binnen terrein	bovenlicht	1
stekelvaren, Brede	9. Wippolder	Kanaalpad o	hoog	huismuur	1
stekelvaren, Brede	9. Wippolder	Kanaalweg 2b n	onder Wingerd-begroeiing	huismuur	div.
stekelvaren, Brede*	3. Binnenstad	Achterom 102-	t. Clarenstraat en Breestraat	kade	1
stekelvaren, Brede*	3. Binnenstad	Gasthuislaan 181		kade	div.
stekelvaren, Brede*	3. Binnenstad	Oude Langendijk 3a		kade	1
stekelvaren, Smalle	9. Wippolder	Mijnbouwplein 11 o		trap	1
stekelvaren, Smalle*	3. Binnenstad	Oude Langendijk, Bijbelbr. w	Oude Langend.gr. / J. Gerritstr.	brug	1
Tongvaren	1. Voordijkshoorn	Bastinglaan 3		muur	1
Tongvaren	1. Voordijkshoorn	Bastinglaan 23		bordes	div.
Tongvaren	1. Voordijkshoorn	Buitenwatersloot 270	gat in stalen damwand	kade	1
Tongvaren	1. Voordijkshoorn	Henry Dunantlaan 3		bordes	1
Tongvaren	1. Voordijkshoorn	Henry Dunantlaan 21		muur	1
Tongvaren	1. Voordijkshoorn	Henry Dunantlaan 59		bordes	1
Tongvaren	1. Voordijkshoorn	Henry Dunantlaan 91		bordes	1
Tongvaren	1. Voordijkshoorn	Henry Dunantlaan 95		bordes	1
Tongvaren	1. Voordijkshoorn	Henry Dunantlaan 97		bordes	1
Tongvaren	1. Voordijkshoorn	Landsteinerbocht 4		bordes	1
Tongvaren	1. Voordijkshoorn	Landsteinerbocht 9		bordes	1
Tongvaren	1. Voordijkshoorn	Landsteinerbocht 10		muur	1
Tongvaren	2. Hof van Delft	Bolwerk z	w van spoorbrug	kade	div.
Tongvaren	2. Hof van Delft	De Meesterstraat 1-9		muur	veel
Tongvaren	2. Hof van Delft	J.C. van Markenplein 2		muur	1
Tongvaren	2. Hof van Delft	Ruys de Beerenbrouckstr. 43		muur	div.
Tongvaren	3. Binnenstad	Achterom 46/48	in poort	muur	1
Tongvaren	3. Binnenstad	Dertienhuizen 1		kade	1
Tongvaren	3. Binnenstad	Gasthuislaan 22		kade	1
Tongvaren	3. Binnenstad	Gasthuislaan 72 (t.o.)	bij V&D	kade	1
Tongvaren	3. Binnenstad	Gasthuislaan, Ursulabrug o	Gasthuisgracht / o van Pynebrug	brug	1
Tongvaren	3. Binnenstad	Hippolytusbuurt 1		kade	1
Tongvaren	3. Binnenstad	Hippolytusbuurt 19		kade	1
Tongvaren	3. Binnenstad	Houttuinen n	o van spoorbrug	kade	1
Tongvaren	3. Binnenstad	Houttuinen o	n van Laantje van Mater	kade	1
Tongvaren	3. Binnenstad	Koornmarkt 25		kade	1

Bijlage 1: muurvarens in Delft 2009 (op soort)					
soort	wijk	vindplaats	toelichting	standplaats	aantal
Tongvaren	3. Binnenstad	Koornmarkt 53	in Nickersteeg	muur	div.
Tongvaren	3. Binnenstad	Lange Geer 54		kade	1
Tongvaren	3. Binnenstad	Molslaan, Paradijsbrug w	Molsgracht / Paradijspoot n	brug	1
Tongvaren	3. Binnenstad	Molslaan, Turfontstersbrug o	Molsgracht / Brab. Turfmarkt	brug	div.
Tongvaren	3. Binnenstad	Oostpoort 1 nw		muur	1
Tongvaren	3. Binnenstad	Oranje Plantage, Koepoortbr. zw	Oranje Pl. / Nieuwe Langendijk	brug	veel
Tongvaren	3. Binnenstad	Oude Delft 107		kade	1
Tongvaren	3. Binnenstad	Oude Delft 171		kade	veel
Tongvaren	3. Binnenstad	Oude Delft 182		kade	1
Tongvaren	3. Binnenstad	Oude Delft 201		kade	1
Tongvaren	3. Binnenstad	Oude Delft 205		kade	1
Tongvaren	3. Binnenstad	Oude Delft 211		kade	1
Tongvaren	3. Binnenstad	Oude Delft 224		kade	1
Tongvaren	3. Binnenstad	Oude Delft 247		kade	1
Tongvaren	3. Binnenstad	Oude Langendijk, Bijbelbr. o	Oude Langend.gr. / J. Gerritstr.	brug + kade	veel
Tongvaren	3. Binnenstad	Oude Langendijk, Teemsbrug w	Oude Langendijkgr. / Markt zw	brug	1
Tongvaren	3. Binnenstad	Phoenixstraat 85 o	n van Bagijnnetoren	muur	veel
Tongvaren	3. Binnenstad	Rietveld 120	in poort	huismuur	veel
Tongvaren	3. Binnenstad	Rietveld, Drapeniersbrug o	Rietveldgracht / Vrouwjutterland	brug	div.
Tongvaren	3. Binnenstad	Schutterstraat 59	in poort	muur	1
Tongvaren	3. Binnenstad	Sint Agathaplein 1	binnenplaats Prinsenhof	put	veel
Tongvaren	3. Binnenstad	Sint Agathaplein 1	binnenplaats Prinsenhof, bij put	plaveisel	div.
Tongvaren	3. Binnenstad	Verwersdijk, Cellebroerbrug n	Verwersgracht / Doelenplein nw	brug	1
Tongvaren	3. Binnenstad	Verwersdijk, Cellebroerbr. no	Verwersgracht / Doelenplein nw	brug	1
Tongvaren	3. Binnenstad	Verwersdijk, Doelenbrug zo	Verwersgracht / Doelenplein zw	brug	div.
Tongvaren	3. Binnenstad	Voldersgracht 2		kade	1
Tongvaren	3. Binnenstad	Voldersgracht, Oudemanhuisbr. o	Voldersgracht / Markt no	brug	1
Tongvaren	3. Binnenstad	Vrouwenregt, Vr. v. Rijnsb.br. zo	Vrouwengracht / Kerkstraat	brug	1
Tongvaren	3. Binnenstad	Vrouwenregt, Vr. v. Rijnsb.br. zw	Vrouwengracht / Kerkstraat	brug	1
Tongvaren	3. Binnenstad	Wateringsevest 12		muur	1
Tongvaren	3. Binnenstad	Wateringseweg w	Kolenhaven z	kade	1
Tongvaren	3. Binnenstad	Westvest 3/5		kade	1
Tongvaren	3. Binnenstad	Westvest w	Serpo	huismuur	div.
Tongvaren	3. Binnenstad	Westvest, Stationsbrug zo	Westsingel / Stationsplein	brug	div.
Tongvaren	3. Binnenstad	Wijnhaven 2		kade	1
Tongvaren	3. Binnenstad	Zuidwal 12	t.o. Hertog Govertkade 14	kade	div.
Tongvaren	3. Binnenstad	Zuidwal z	t.o. Hertog Govertkade 10	kade	div.
Tongvaren	4. Vrijenban	Haagweg 129		kade	1
Tongvaren	4. Vrijenban	Timorstraat 12	in Soendastraat	muur	1
Tongvaren	4. Vrijenban	Tweemolentjeskade z	o van Tweemolentjesbrug	kade	1
Tongvaren	5. Delftse Hout	Aan 't Verlaat 41	watertunnel oude gemaal	muur	veel
Tongvaren	7. Voorhof	Louis Couperuslaan 16-24		muur	1-div.
Tongvaren	7. Voorhof	Louis Couperuslaan z	brug bij 24	muur	div.
Tongvaren	7. Voorhof	P.C. Boutenspad 10		muur	1
Tongvaren	8. Schieoevers	Hooikade 13		kade	div.
Tongvaren	8. Schieoevers	Rotterdamseweg 196 z+zo	Porceleyne Fles, hoog	huismuur	div.
Tongvaren	8. Schieoevers	Rotterdamseweg 222a	Deltax	huismuur	div.
Tongvaren	8. Schieoevers	Rotterdamseweg 248	Nieuwe Haven z	kade	1
Tongvaren	8. Schieoevers	Rotterdamseweg 270	z van Lijm & Cultuur	muur	1
Tongvaren	8. Schieoevers	Schieweg 146	Hoofbosch	put	veel
Tongvaren	9. Wippolder	Julianalaan 134 w		huismuur	div.
Tongvaren	9. Wippolder	Julianalaan 134 w	binnen terrein	bovenlicht	1
Tongvaren	9. Wippolder	Julianalaan 136	o van ingang, hoogbouw	muur	veel

Bijlage 1: muurvarens in Delft 2009 (op soort)					
soort	wijk	vindplaats	toelichting	standplaats	aantal
Tongvaren	9. Wippolder	Julianalaan 136	o van ingang, laag/hoogbouw	muur	div.
Tongvaren	9. Wippolder	Julianalaan 136-138	binnenterrein bij traliehek	bordes	div.
Tongvaren	9. Wippolder	Julianalaan 138	binnenterrein	muur	veel
Tongvaren	9. Wippolder	Kanaalweg 2b n	onder Wingerd-begroeiing	huismuur	veel
Tongvaren	9. Wippolder	Kanaalweg 2b w		bovenlicht	1
Tongvaren	9. Wippolder	Maerten Trompstraat 33		muur	div.
Tongvaren	9. Wippolder	Mekelweg	op poort begraafplaats Jaffa	muur	div.
Tongvaren	9. Wippolder	Michiel de Ruyterweg 27		muur	1
Tongvaren	9. Wippolder	Michiel de Ruyterweg 29		muur	1
Tongvaren	9. Wippolder	Michiel de Ruyterweg 31	binnenterrein	muur	1
Tongvaren	9. Wippolder	Michiel de Ruyterweg 31	z van ingang	muur	div.
Tongvaren	9. Wippolder	Mijnbouwstraat 120 n		bovenlicht	1
Tongvaren	9. Wippolder	Mijnbouwstraat 120 w	na renovatie	bovenlicht	1
Tongvaren	9. Wippolder	Mijnbouwstraat z	t.o. Mijnbouwplein 11	muur	veel
Tongvaren	9. Wippolder	Nassaulaan 5-7	in poort	muur	veel
Tongvaren	9. Wippolder	Prof. Snijdersstraat 2		muur	veel
Tongvaren	9. Wippolder	Rotterdamseweg 125		muur	1
Tongvaren*	1. Voordijkshoorn	Buitenwatersloot 321-325	Marlothoeve	huismuur	1
venushaar, Smal*	3. Binnenstad	Brab. Turfmarkt, Turftonstersbr. z	Brabantse Turfmarkt / Molslaan	brug	1
Wijfjesvaren	3. Binnenstad	Sint Agathaplein 1	binnenplaats Prinsenhof, bij put	plaveisel	1
Wijfjesvaren	3. Binnenstad	Wateringsevest w	graf Maas Geesteranus	bordes	1
Zwartsteel	9. Wippolder	Julianalaan 136-138	binnenterrein	bordes	veel
Zwartsteel*	9. Wippolder	Michiel de Ruyterweg 31	z van ingang	muur	veel

Zwartsteel (Michiel de Ruyterweg 31)

Bijlage 2: muurvarens in Delft 2009 (op vindplaats)

wijk	vindplaats	toelichting	standplaats	soort	aantal
1. Voordijkshoorn	Bastinglaan 3		bordes	Mannetjesvaren	1
1. Voordijkshoorn	Bastinglaan 3		bordes	Muurvaren	1
1. Voordijkshoorn	Bastinglaan 3		muur	Tongvaren	1
1. Voordijkshoorn	Bastinglaan 17		bordes	Steenbreekvaren	div.
1. Voordijkshoorn	Bastinglaan 23		bordes	Mannetjesvaren	div.
1. Voordijkshoorn	Bastinglaan 23		bordes	Tongvaren	div.
1. Voordijkshoorn	Buitenwatersloot 270	in gat in stalen damwand	kade	Tongvaren	1
1. Voordijkshoorn	Buitenwatersloot 321-325	Marlothoeve	huismuur	Mannetjesvaren?	1
1. Voordijkshoorn	Buitenwatersloot 321-325	Marlothoeve	huismuur	Tongvaren*	1
1. Voordijkshoorn	Florence Nightingalelaan 8		bordes	Steenbreekvaren	1
1. Voordijkshoorn	Henry Dunantlaan 1		bordes	Muurvaren	1
1. Voordijkshoorn	Henry Dunantlaan 3		bordes	Mannetjesvaren	1
1. Voordijkshoorn	Henry Dunantlaan 3		bordes	Muurvaren	1
1. Voordijkshoorn	Henry Dunantlaan 3		bordes	Tongvaren	1
1. Voordijkshoorn	Henry Dunantlaan 21		muur	Tongvaren	1
1. Voordijkshoorn	Henry Dunantlaan 59		bordes	Mannetjesvaren	1
1. Voordijkshoorn	Henry Dunantlaan 59		bordes	Tongvaren	1
1. Voordijkshoorn	Henry Dunantlaan 69		bordes	Mannetjesvaren	1
1. Voordijkshoorn	Henry Dunantlaan 71		bordes	Mannetjesvaren	1
1. Voordijkshoorn	Henry Dunantlaan 79		bordes	Mannetjesvaren	1
1. Voordijkshoorn	Henry Dunantlaan 79		bordes	Muurvaren	1
1. Voordijkshoorn	Henry Dunantlaan 79		bordes	Steenbreekvaren	1
1. Voordijkshoorn	Henry Dunantlaan 91		bordes	Tongvaren	1
1. Voordijkshoorn	Henry Dunantlaan 95		bordes	Mannetjesvaren	1
1. Voordijkshoorn	Henry Dunantlaan 95		bordes	Tongvaren	1
1. Voordijkshoorn	Henry Dunantlaan 97		bordes	Tongvaren	1
1. Voordijkshoorn	Landsteinerbocht 4		bordes	Mannetjesvaren	1
1. Voordijkshoorn	Landsteinerbocht 4		bordes	Tongvaren	1
1. Voordijkshoorn	Landsteinerbocht 8		bordes	Muurvaren	1
1. Voordijkshoorn	Landsteinerbocht 9		bordes	Muurvaren	1
1. Voordijkshoorn	Landsteinerbocht 9		bordes	Tongvaren	1
1. Voordijkshoorn	Landsteinerbocht 10		muur	Mannetjesvaren	1
1. Voordijkshoorn	Landsteinerbocht 10		muur	Tongvaren	1
1. Voordijkshoorn	Landsteinerbocht 15		bordes	Mannetjesvaren	1
1. Voordijkshoorn	Landsteinerbocht 23		bordes	Mannetjesvaren	1
1. Voordijkshoorn	Landsteinerbocht 25		bordes	Mannetjesvaren	1
2. Hof van Delft	Agnetapark	bij De Tent	brug	Mannetjesvaren	1
2. Hof van Delft	Bolwerk z	w van spoorbrug	kade	Muurvaren	div.
2. Hof van Delft	Bolwerk z	w van spoorbrug	kade	Tongvaren	div.
2. Hof van Delft	Buitenwatersloot 17		kade	Gewone eikvaren*	div.
2. Hof van Delft	Buitenwatersloot 25		kade	Eikvaren	1
2. Hof van Delft	Buitenwatersloot 27		kade	Mannetjesvaren	1
2. Hof van Delft	Buitenwatersloot 27		kade	Muurvaren	1
2. Hof van Delft	Buitenwatersloot 153		kade	Mannetjesvaren	1
2. Hof van Delft	Buitenwatersloot 157		huism.+muur	Muurvaren	div.
2. Hof van Delft	Buitenwatersloot 231		kade	Mannetjesvaren	div.
2. Hof van Delft	Buitenwatersloot 251-253		kade	Mannetjesvaren	1
2. Hof van Delft	Buitenwatersloot, Bolkbrug nw	Buitenw.sl. / Coenderstr.	brug	Mannetjesvaren	div.
2. Hof van Delft	Buitenwatersloot, Bolkbrug nw	Buitenw.sl. / Coenderstr.	brug	Muurvaren	veel
2. Hof van Delft	Buitenwatersloot, Bolkbrug zw	Buitenw.sl. / Coenderstr.	brug	Mannetjesvaren	1
2. Hof van Delft	De Meesterstraat 1-9		muur	Mannetjesvaren	1
2. Hof van Delft	De Meesterstraat 1-9		muur	Steenbreekvaren	veel

Bijlage 2: muurvarens in Delft 2009 (op vindplaats)					
wijk	vindplaats	toelichting	standplaats	soort	aantal
2. Hof van Delft	De Meesterstraat 1-9		muur	Tongvaren	veel
2. Hof van Delft	Houttuinen n	w van spoorbrug	kade	Muurvaren	veel
2. Hof van Delft	Hugo de Grootstraat 82	hoog	huismuur	Muurvaren	div.
2. Hof van Delft	Hugo de Grootstraat 90	hoog	huismuur	Muurvaren	1
2. Hof van Delft	J.C. van Markenplein 2		muur	Mannetjesvaren	1
2. Hof van Delft	J.C. van Markenplein 2		muur	Tongvaren	1
2. Hof van Delft	Lokomotiefpad w		kade	Mannetjesvaren	div.
2. Hof van Delft	Parallelweg o	Van Gend & Loos no	huismuur	Mannetjesvaren	div.
2. Hof van Delft	Parallelweg o	Van Gend & Loos zo	huismuur	Muurvaren	veel
2. Hof van Delft	Raamstraat 78 n	in Pootstraat, hoog	huismuur	Muurvaren	veel
2. Hof van Delft	Ruys de Beerenbrouckstraat 1		bordes+muur	Muurvaren	div.
2. Hof van Delft	Ruys de Beerenbrouckstraat 1		muur	Mannetjesvaren	1
2. Hof van Delft	Ruys de Beerenbrouckstraat 41		muur	Eikvaren	1
2. Hof van Delft	Ruys de Beerenbrouckstraat 43		muur	Tongvaren	div.
2. Hof van Delft	Spoorsingel 57	Sint Olofslaan	muur	Mannetjesvaren	div
2. Hof van Delft	Spoorsingel 57	Sint Olofslaan	muur	Muurvaren	veel
2. Hof van Delft	Tak van Poortvlietstraat 13		muur	Muurvaren	div.
2. Hof van Delft	Van Gaalenlaan 2		muur	Mannetjesvaren	1
2. Hof van Delft	Westerstraat 58/82	in poort	muur	Mannetjesvaren	div.
2. Hof van Delft	Westerstraat 116	in Handboogstraat	muur	Muurvaren	div.
3. Binnenstad	Achterom 25/37	in poort	muur	Muurvaren	veel
3. Binnenstad	Achterom 41		kade	Muurvaren	div.
3. Binnenstad	Achterom 46/48	in poort	muur	Mannetjesvaren?	1
3. Binnenstad	Achterom 46/48	in poort	muur	Muurvaren	veel
3. Binnenstad	Achterom 46/48	in poort	muur	Tongvaren	1
3. Binnenstad	Achterom 47/53	poortje 1620 (Roskamsp.)	muur	Muurvaren	div.
3. Binnenstad	Achterom 64/72	in poort (Pickepoort)	muur	Muurvaren	div.
3. Binnenstad	Achterom 102-	t. Clarenstr. en Breestraat	kade	Muurvaren	1
3. Binnenstad	Achterom 102-	t. Clarenstr. en Breestraat	kade	Brede stekelvaren*	1
3. Binnenstad	Achterom, Hoogbrug nw	Achterom / Lange Geer	brug	Muurvaren	veel
3. Binnenstad	Achterom, Hoogbrug o	Achterom / Lange Geer	brug	Muurvaren	veel
3. Binnenstad	Bagijnhof 118	in poort	muur	Muurvaren	veel
3. Binnenstad	Binnenw.sl., Waterslootsepoortbrug o	Binnenwatersl. / Westvest	brug	Muurvaren	veel
3. Binnenstad	Bolwerk z	o van spoorbrug	kade	Mannetjesvaren	1
3. Binnenstad	Bolwerk z	o van spoorbrug	kade	Muurvaren	div.
3. Binnenstad	Brab. Turfmarkt, Turfjonstersbrug z	Brab. Turfmarkt / Molslaan	brug	Mannetjesvaren	1
3. Binnenstad	Brab. Turfmarkt, Turfjonstersbrug z	Brab. Turfmarkt / Molslaan	brug	Smal venushaar*	1
3. Binnenstad	Brab. Turfmarkt, Turfjonstersbrug zo	Brab. Turfmarkt / Molslaan	brug	Mannetjesvaren	1
3. Binnenstad	Brabantse Turfmarkt 2	bij Vesteplein	kade	Eikvaren	1
3. Binnenstad	Brabantse Turfmarkt 2	bij Vesteplein	kade	Mannetjesvaren	1
3. Binnenstad	Brabantse Turfmarkt 2	bij Vesteplein	kade	Muurvaren	1
3. Binnenstad	Brabantse Turfmarkt 7		kade	Muurvaren	div.
3. Binnenstad	Brabantse Turfmarkt 9		kade	Muurvaren	1
3. Binnenstad	Brabantse Turfmarkt 19	in Huyterstraat	muur	Muurvaren	div.
3. Binnenstad	Brabantse Turfmarkt, Gasthuisbrug n	Brab. Turfm. / Gasthuisst.	brug	Muurvaren	veel
3. Binnenstad	Brabantse Turfmarkt, Gasthuisbrug zo	Brab. Turfm. / Gasthuisst.	brug	Muurvaren	div.
3. Binnenstad	Breestraat 1 o	in poort	huismuur	Muurvaren	div.
3. Binnenstad	Breestraat 1 w	aan Oude Delft	kade	Muurvaren	1
3. Binnenstad	Clarenstraat 3a		huismuur	Muurvaren	1
3. Binnenstad	Clarenstraat 15 (t.o.)		muur	Muurvaren	div.
3. Binnenstad	Clarenstraat 20		huismuur	Muurvaren	veel
3. Binnenstad	Dertienhuizen 1		kade	Tongvaren	1
3. Binnenstad	Dertienhuizen 5		kade	Gewone eikvaren*	1

Bijlage 2: muurvarens in Delft 2009 (op vindplaats)

wijk	vindplaats	toelichting	standplaats	soort	aantal
3. Binnenstad	Doelenstraat 47/49	in poort	muur	Mannetjesvaren	1
3. Binnenstad	Doelenstraat 47/49	in poort	muur	Steenbreekvaren*	veel
3. Binnenstad	Gasthuislaan 3		kade	Mannetjesvaren	1
3. Binnenstad	Gasthuislaan 3		kade	Muurvaren	div.
3. Binnenstad	Gasthuislaan 10		kade	Eikvaren	1
3. Binnenstad	Gasthuislaan 10-24		kade	Muurvaren	veel
3. Binnenstad	Gasthuislaan 14 (t.o.)		kade	Eikvaren	div.
3. Binnenstad	Gasthuislaan 14 (t.o.)		kade	Mannetjesvaren	div.
3. Binnenstad	Gasthuislaan 22		kade	Tongvaren	1
3. Binnenstad	Gasthuislaan 24		kade	Mannetjesvaren	1
3. Binnenstad	Gasthuislaan 24		kade	Steenbreekvaren	1
3. Binnenstad	Gasthuislaan 40	bij 't Proeflokaal	kade	Gewone eikvaren*	1
3. Binnenstad	Gasthuislaan 72 (t.o.)	bij V&D	kade	Eikvaren	1
3. Binnenstad	Gasthuislaan 72 (t.o.)	bij V&D	kade	Mannetjesvaren	veel
3. Binnenstad	Gasthuislaan 72 (t.o.)	bij V&D	kade	Tongvaren	1
3. Binnenstad	Gasthuislaan 105	bij Van Haren	kade	Eikvaren	div.
3. Binnenstad	Gasthuislaan 181		kade	Mannetjesvaren	
3. Binnenstad	Gasthuislaan 181		kade	Brede stekelvaren*	div.
3. Binnenstad	Gasthuislaan 193		kade	Mannetjesvaren	1
3. Binnenstad	Gasthuislaan z	bij bibliotheek	kade	Mannetjesvaren	
3. Binnenstad	Gasthuislaan z	bij V&D	kade	Steenbreekvaren	1
3. Binnenstad	Gasthuislaan z	o van Vestpoort	kade	Gewone eikvaren*	veel
3. Binnenstad	Gasthuislaan, Kruisbrug o	Gasthuisgracht / Kruisstr.	brug	Muurvaren	div.
3. Binnenstad	Gasthuislaan, Pontenbrug w	Gasthuisgr. / Brab. Turfm.	brug	Muurvaren	1
3. Binnenstad	Gasthuislaan, Pynebrug o	Gasthuisgr. / Pynepoort	brug	Muurvaren	div.
3. Binnenstad	Gasthuislaan, Pynebrug o	Gasthuisgr. / Pynepoort	brug	Steenbreekvaren	veel
3. Binnenstad	Gasthuislaan, Pynebrug w	Gasthuisgr. / Pynepoort	brug	Muurvaren	veel
3. Binnenstad	Gasthuislaan, Ursulabrug o	Gasthuisgr. / o van Pynebrug	brug	Mannetjesvaren	1
3. Binnenstad	Gasthuislaan, Ursulabrug o	Gasthuisgr. / o van Pynebrug	brug	Muurvaren	1
3. Binnenstad	Gasthuislaan, Ursulabrug o	Gasthuisgr. / o van Pynebrug	brug	Tongvaren	1
3. Binnenstad	Gasthuislaan, Ursulabrug w	Gasthuisgr. / o van Pynebrug	brug	Muurvaren	div.
3. Binnenstad	Gasthuislaan, Vestbrug o	Gasthuisgr. / Vestpoort	brug	Mannetjesvaren	1
3. Binnenstad	Gasthuislaan, Vestbrug o	Gasthuisgr. / Vestpoort	brug	Muurvaren	1
3. Binnenstad	Gasthuislaan, Vestbrug w	Gasthuisgr. / Vestpoort	brug	Muurvaren	1
3. Binnenstad	Geerweg 40		kade	Mannetjesvaren	div.
3. Binnenstad	Geerweg 44		kade	Mannetjesvaren	1
3. Binnenstad	Harmenkokkslaan 59	aan Oranje Plantage	muur	Muurvaren	1
3. Binnenstad	Hartjesveld n	z van Hopstraat	muur	Muurvaren	1
3. Binnenstad	Hippolytusbuurt 1		kade	Eikvaren	
3. Binnenstad	Hippolytusbuurt 1		kade	Mannetjesvaren	div.
3. Binnenstad	Hippolytusbuurt 1		kade	Muurvaren	div.
3. Binnenstad	Hippolytusbuurt 1		kade	Tongvaren	1
3. Binnenstad	Hippolytusbuurt 10		kade	Mannetjesvaren	
3. Binnenstad	Hippolytusbuurt 13-15		kade	Mannetjesvaren	veel
3. Binnenstad	Hippolytusbuurt 19		kade	Tongvaren	1
3. Binnenstad	Hippolytusbuurt 25		kade	Mannetjesvaren	1
3. Binnenstad	Hippolytusbuurt 29		kade	Mannetjesvaren	1
3. Binnenstad	Hippolytusbuurt 41		kade	Mannetjesvaren	
3. Binnenstad	Hippolytusbuurt o	bij Visbanken	kade	Muurvaren	veel
3. Binnenstad	Hippolytusbuurt, Warmoesbrug n	Nieuwe Delft / Nieuwstraat	brug	Muurvaren	div.
3. Binnenstad	Houttuinen 19	in Laantje van Mater	huismuur	Mannetjesvaren	1
3. Binnenstad	Houttuinen 19	in Laantje van Mater	huismuur	Muurvaren	
3. Binnenstad	Houttuinen 19	in Laantje van Mater	huismuur	Brede stekelvaren	1

Bijlage 2: muurvarens in Delft 2009 (op vindplaats)

wijk	vindplaats	toelichting	standplaats	soort	aantal
3. Binnenstad	Houttuinen n	o van spoorbrug	kade	Muurvaren	div.
3. Binnenstad	Houttuinen n	o van spoorbrug	kade	Tongvaren	1
3. Binnenstad	Houttuinen o	bij Laantje van Mater	kade	Mannetjesvaren	1
3. Binnenstad	Houttuinen o	n van Laantje van Mater	kade	Muurvaren	1
3. Binnenstad	Houttuinen o	n van Laantje van Mater	kade	Tongvaren	1
3. Binnenstad	Kolk, Sint Annenbrug no	Noordkolk / Voorstraat	brug	Mannetjesvaren	1
3. Binnenstad	Koningsplein	bij Noorderhof 1	muur	Muurvaren	div.
3. Binnenstad	Koornmarkt 3		kade	Mannetjesvaren	
3. Binnenstad	Koornmarkt 6		kade	Mannetjesvaren?	
3. Binnenstad	Koornmarkt 7a		kade	Mannetjesvaren	
3. Binnenstad	Koornmarkt 17 (t.o.)		kade	Mannetjesvaren	
3. Binnenstad	Koornmarkt 21-33		kade	Muurvaren	veel
3. Binnenstad	Koornmarkt 25		kade	Mannetjesvaren	1
3. Binnenstad	Koornmarkt 25		kade	Steenbreekvaren	veel
3. Binnenstad	Koornmarkt 25		kade	Tongvaren	1
3. Binnenstad	Koornmarkt 33		kade	Mannetjesvaren	div.
3. Binnenstad	Koornmarkt 36		kade	Mannetjesvaren	div.
3. Binnenstad	Koornmarkt 36		kade	Muurvaren	1
3. Binnenstad	Koornmarkt 37		kade	Mannetjesvaren	div.
3. Binnenstad	Koornmarkt 39	hoog	huismuur	Muurvaren	div.
3. Binnenstad	Koornmarkt 43		kade	Eikvaren	1
3. Binnenstad	Koornmarkt 43		kade	Mannetjesvaren	1
3. Binnenstad	Koornmarkt 43		kade	Muurvaren	1
3. Binnenstad	Koornmarkt 44		kade	Mannetjesvaren	1
3. Binnenstad	Koornmarkt 46		kade	Muurvaren	1
3. Binnenstad	Koornmarkt 47-51		kade	Eikvaren	veel
3. Binnenstad	Koornmarkt 48 (achter)	Sigarenfabriek, hoog	huismuur	Mannetjesvaren	div.
3. Binnenstad	Koornmarkt 48 (achter)	Sigarenfabriek, hoog	huismuur	Muurvaren	veel
3. Binnenstad	Koornmarkt 51-61		kade	Eikvaren	veel
3. Binnenstad	Koornmarkt 51-61		kade	Mannetjesvaren	div.
3. Binnenstad	Koornmarkt 51-61		kade	Muurvaren	div.
3. Binnenstad	Koornmarkt 53	in Nickersteeg	muur	Muurvaren	veel
3. Binnenstad	Koornmarkt 53	in Nickersteeg	muur	Tongvaren	div.
3. Binnenstad	Koornmarkt 54		kade	Muurvaren	1
3. Binnenstad	Koornmarkt 65		bordes	Gewone eikvaren*	1
3. Binnenstad	Koornmarkt 67-69		kade	Eikvaren	veel
3. Binnenstad	Koornmarkt 67-69		kade	Mannetjesvaren	div.
3. Binnenstad	Koornmarkt 67-69		kade	Muurvaren	1
3. Binnenstad	Koornmarkt 73a		kade	Eikvaren	div.
3. Binnenstad	Koornmarkt 75		kade	Gewone eikvaren*	veel
3. Binnenstad	Korte Geer 5		kade	Mannetjesvaren	
3. Binnenstad	Lange Geer 10		kade	Muurvaren	1
3. Binnenstad	Lange Geer 10 (t.o.)	bij Legermuseum	kade	Mannetjesvaren	1
3. Binnenstad	Lange Geer 12 (t.o.)	bij Legermuseum	kade	Muurvaren	1
3. Binnenstad	Lange Geer 14 (t.o.)	bij Legermuseum	kade	Mannetjesvaren	div.
3. Binnenstad	Lange Geer 14 (t.o.)	bij Legermuseum	kade	Muurvaren	div.
3. Binnenstad	Lange Geer 16		kade	Mannetjesvaren	
3. Binnenstad	Lange Geer 16		kade	Muurvaren	1
3. Binnenstad	Lange Geer 42 (t.o.)		kade	Muurvaren	div.
3. Binnenstad	Lange Geer 44		huismuur	Mannetjesvaren	1
3. Binnenstad	Lange Geer 54		kade	Mannetjesvaren	1
3. Binnenstad	Lange Geer 54		kade	Tongvaren	1
3. Binnenstad	Lange Geer 66		trap	Mannetjesvaren	1

Bijlage 2: muurvarens in Delft 2009 (op vindplaats)

wijk	vindplaats	toelichting	standplaats	soort	aantal
3. Binnenstad	Lange Geer 66	in Clarenstraat	huismuur	Muurvaren	div.
3. Binnenstad	Molslaan 33		kade	Eikvaren	1
3. Binnenstad	Molslaan 33		kade	Brede stekelvaren	div.
3. Binnenstad	Molslaan 39		kade	Gewone eikvaren*	1
3. Binnenstad	Molslaan 39		kade	Muurvaren	1
3. Binnenstad	Molslaan 162		kade	Muurvaren	div.
3. Binnenstad	Molslaan 185		kade	Mannetjesvaren	div.
3. Binnenstad	Molslaan, Paradijsbrug o	Molsgracht / Paradijsp. n	brug	Mannetjesvaren	1
3. Binnenstad	Molslaan, Paradijsbrug o	Molsgracht / Paradijsp. n	brug	Muurvaren	1
3. Binnenstad	Molslaan, Paradijsbrug w	Molsgracht / Paradijsp. n	brug	Muurvaren	veel
3. Binnenstad	Molslaan, Paradijsbrug w	Molsgracht / Paradijsp. n	brug	Tongvaren	1
3. Binnenstad	Molslaan, Turfjonstersbrug o	Molsgr. / Brab. Turfmarkt	brug	Muurvaren	div.
3. Binnenstad	Molslaan, Turfjonstersbrug o	Molsgr. / Brab. Turfmarkt	brug	Steenbreekvaren	div.
3. Binnenstad	Molslaan, Turfjonstersbrug o	Molsgr. / Brab. Turfmarkt	brug	Tongvaren	div.
3. Binnenstad	Molslaan, Vondelingenbrug o	Molsgracht / Kruisstraat n	brug	Mannetjesvaren	1
3. Binnenstad	Molslaan, Vondelingenbrug o	Molsgracht / Kruisstraat n	brug	Muurvaren	1
3. Binnenstad	Molslaan, Vondelingenbrug w	Molsgracht / Kruisstraat n	brug	Mannetjesvaren	1
3. Binnenstad	Nieuwe Langendijk 102		bordes	Mannetjesvaren	1
3. Binnenstad	Nieuwelaan 68	achter Ezelsveldlaan 61	bovenlicht	Mannetjesvaren	1
3. Binnenstad	Noordeinde 7		kade	Mannetjesvaren	1
3. Binnenstad	Noordeinde 9		kade	Mannetjesvaren	1
3. Binnenstad	Noordeinde 17		kade	Mannetjesvaren	1
3. Binnenstad	Noordeinde 19		Kade	Mannetjesvaren	1
3. Binnenstad	Noordeinde 23		Kade	Eikvaren	1
3. Binnenstad	Oosteinde 19		Kade	Gewone eikvaren*	div.
3. Binnenstad	Oosteinde 29		Kade	Eikvaren	1
3. Binnenstad	Oosteinde 33		Kade	Muurvaren	1
3. Binnenstad	Oostplantsoen 139a	schoorsteen	huismuur	Muurvaren	1
3. Binnenstad	Oostpoort 1 nw		Muur	Tongvaren	1
3. Binnenstad	Oostpoort 1 zo		kade	Muurvaren	div.
3. Binnenstad	Oostpoort 1 zw		kade	Muurvaren	div.
3. Binnenstad	Oostpoort 8-13 (t.o.)		kade	Mannetjesvaren	div.
3. Binnenstad	Oostpoort o	t. Catharijnebr. en waterpoort	kade	Muurvaren	1
3. Binnenstad	Oostpoort, Oostpoortbrug no	Zuidergracht / Oostpoort	kade	Muurvaren	1
3. Binnenstad	Oostpoort, Oostpoortbrug zo	Zuidergracht / Oostpoort	kade	Muurvaren	div.
3. Binnenstad	Oostpoort, Oostpoortbrug zw	Zuidergracht / Oostpoort	kade	Mannetjesvaren	1
3. Binnenstad	Oranje Plantage, Koepoortbrug zw	Oranje Pl. / N. Langendijk	brug	Mannetjesvaren	div.
3. Binnenstad	Oranje Plantage, Koepoortbrug zw	Oranje Pl. / N. Langendijk	brug	Muurvaren	veel
3. Binnenstad	Oranje Plantage, Koepoortbrug zw	Oranje Pl. / N. Langendijk	brug	Steenbreekvaren	1
3. Binnenstad	Oranje Plantage, Koepoortbrug zw	Oranje Pl. / N. Langendijk	brug	Tongvaren	veel
3. Binnenstad	Oude Delft 2 o	Breestraat, hoog	huismuur	Mannetjesvaren?	1
3. Binnenstad	Oude Delft 12a		kade	Muurvaren	1
3. Binnenstad	Oude Delft 18		kade	Eikvaren	1
3. Binnenstad	Oude Delft 20		kade	Eikvaren	1
3. Binnenstad	Oude Delft 30		kade	Eikvaren	1
3. Binnenstad	Oude Delft 39c		kade	Mannetjesvaren	1
3. Binnenstad	Oude Delft 41-43		kade	Muurvaren	veel
3. Binnenstad	Oude Delft 43		kade	Mannetjesvaren	div.
3. Binnenstad	Oude Delft 45		kade	Muurvaren	div.
3. Binnenstad	Oude Delft 45		kade	Steenbreekvaren	1
3. Binnenstad	Oude Delft 45 (t.o.)		kade	Muurvaren	div.
3. Binnenstad	Oude Delft 47		kade	Mannetjesvaren*	1
3. Binnenstad	Oude Delft 47		kade	Muurvaren	div.

Bijlage 2: muurvarens in Delft 2009 (op vindplaats)

wijk	vindplaats	toelichting	standplaats	soort	aantal
3. Binnenstad	Oude Delft 55-57		kade	Mannetjesvaren?	
3. Binnenstad	Oude Delft 55-57		muur	Muurvaren	1
3. Binnenstad	Oude Delft 65		kade	Mannetjesvaren	
3. Binnenstad	Oude Delft 69		kade	Mannetjesvaren	
3. Binnenstad	Oude Delft 73		kade	Mannetjesvaren	
3. Binnenstad	Oude Delft 75		kade	Mannetjesvaren	
3. Binnenstad	Oude Delft 75	in Poppesteeg	muur	Mannetjesvaren	1
3. Binnenstad	Oude Delft 75	in Poppesteeg	muur	Muurvaren	veel
3. Binnenstad	Oude Delft 77		kade	Mannetjesvaren	div.
3. Binnenstad	Oude Delft 81		kade	Muurvaren	1
3. Binnenstad	Oude Delft 86		kade	Eikvaren	1
3. Binnenstad	Oude Delft 91		kade	Eikvaren	1
3. Binnenstad	Oude Delft 91		kade	Mannetjesvaren	div.
3. Binnenstad	Oude Delft 96		kade	Eikvaren	div.
3. Binnenstad	Oude Delft 107		kade	Tongvaren	1
3. Binnenstad	Oude Delft 107b		kade	Muurvaren	div.
3. Binnenstad	Oude Delft 111		kade	Mannetjesvaren	1
3. Binnenstad	Oude Delft 111		kade	Muurvaren	1
3. Binnenstad	Oude Delft 117		kade	Muurvaren	1
3. Binnenstad	Oude Delft 119		kade	Eikvaren	1
3. Binnenstad	Oude Delft 121		kade	Eikvaren*	1
3. Binnenstad	Oude Delft 123		kade	Mannetjesvaren	
3. Binnenstad	Oude Delft 127		kade	Eikvaren	
3. Binnenstad	Oude Delft 128		kade	Eikvaren	
3. Binnenstad	Oude Delft 134		kade	Gewone eikvaren*	veel
3. Binnenstad	Oude Delft 134		kade	Mannetjesvaren	1
3. Binnenstad	Oude Delft 139		kade	Eikvaren	div.
3. Binnenstad	Oude Delft 142		kade	Eikvaren	div.
3. Binnenstad	Oude Delft 151		kade	Mannetjesvaren	div.
3. Binnenstad	Oude Delft 155		kade	Mannetjesvaren	
3. Binnenstad	Oude Delft 157		kade	Mannetjesvaren	div.
3. Binnenstad	Oude Delft 161-163		kade	Eikvaren	div.
3. Binnenstad	Oude Delft 166		kade	Eikvaren	1
3. Binnenstad	Oude Delft 167		kade	Mannetjesvaren	
3. Binnenstad	Oude Delft 171		kade	Muurvaren	div.
3. Binnenstad	Oude Delft 171		kade	Tongvaren	veel
3. Binnenstad	Oude Delft 174		kade	Eikvaren	1
3. Binnenstad	Oude Delft 176		kade	Eikvaren	div.
3. Binnenstad	Oude Delft 182		kade	Steenbreekvaren	1
3. Binnenstad	Oude Delft 182		kade	Tongvaren	1
3. Binnenstad	Oude Delft 197		kade	Gewone eikvaren*	div.
3. Binnenstad	Oude Delft 199		kade	Eikvaren	veel
3. Binnenstad	Oude Delft 201		kade	Muurvaren	1
3. Binnenstad	Oude Delft 201		kade	Tongvaren	1
3. Binnenstad	Oude Delft 202		kade	Muurvaren	div.
3. Binnenstad	Oude Delft 203		kade	Eikvaren	veel
3. Binnenstad	Oude Delft 203		kade	Muurvaren	div.
3. Binnenstad	Oude Delft 203		kade	Steenbreekvaren	1
3. Binnenstad	Oude Delft 205		kade	Eikvaren	veel
3. Binnenstad	Oude Delft 205		kade	Muurvaren	veel
3. Binnenstad	Oude Delft 205		kade	Steenbreekvaren	1
3. Binnenstad	Oude Delft 205		kade	Tongvaren	1
3. Binnenstad	Oude Delft 207		kade	Eikvaren	veel

Bijlage 2: muurvarens in Delft 2009 (op vindplaats)

wijk	vindplaats	toelichting	standplaats	soort	aantal
3. Binnenstad	Oude Delft 207		kade	Mannetjesvaren	1
3. Binnenstad	Oude Delft 207		kade	Muurvaren	div.
3. Binnenstad	Oude Delft 207		kade	Steenbreekvaren	1
3. Binnenstad	Oude Delft 211		kade	Eikvaren	div.
3. Binnenstad	Oude Delft 211		kade	Muurvaren	veel
3. Binnenstad	Oude Delft 211		kade	Tongvaren	1
3. Binnenstad	Oude Delft 219		kade	Muurvaren	1
3. Binnenstad	Oude Delft 221		kade	Mannetjesvaren	1
3. Binnenstad	Oude Delft 224		kade	Eikvaren	1
3. Binnenstad	Oude Delft 224		kade	Tongvaren	1
3. Binnenstad	Oude Delft 231		kade	Mannetjesvaren	div.
3. Binnenstad	Oude Delft 237		kade	Steenbreekvaren	1
3. Binnenstad	Oude Delft 239		kade	Mannetjesvaren	1
3. Binnenstad	Oude Delft 245		kade	Mannetjesvaren	1
3. Binnenstad	Oude Delft 247		kade	Tongvaren	1
3. Binnenstad	Oude Delft 249a		kade	Mannetjesvaren	1
3. Binnenstad	Oude Delft, Bagijnhofbrug z	Oude Delft / Bagijnhof	brug	Muurvaren	div.
3. Binnenstad	Oude Delft, Kapelsbrug n	O. + Nieuwe Delft / Achterom	brug	Mannetjesvaren	div.
3. Binnenstad	Oude Delft, Kapelsbrug n	O. + Nieuwe Delft / Achterom	brug	Muurvaren	veel
3. Binnenstad	Oude Delft, Kapelsbrug z	O. + Nieuwe Delft / Achterom	brug	Muurvaren	
3. Binnenstad	Oude Delft, Weesbrug n	Oude Delft / Breestraat	brug	Muurvaren	veel
3. Binnenstad	Oude Delft, Weesbrug z	Oude Delft / Breestraat	brug	Muurvaren	veel
3. Binnenstad	Oude Langendijk 2		kade	Muurvaren	div.
3. Binnenstad	Oude Langendijk 3a		kade	Brede stekelvaren*	1
3. Binnenstad	Oude Langendijk 3a-6		kade	Mannetjesvaren	div.
3. Binnenstad	Oude Langendijk 6		kade	Eikvaren	1
3. Binnenstad	Oude Langendijk 13		kade	Mannetjesvaren	div.
3. Binnenstad	Oude Langendijk, Bijbelbrug o	O. Langend.gr. / J. Gerritstr.	brug + kade	Tongvaren	veel
3. Binnenstad	Oude Langendijk, Bijbelbrug w	O. Langend.gr. / J. Gerritstr.	brug	Smalle stekelvaren*	1
3. Binnenstad	Oude Langendijk, Teemsbrug o	O. Langendijksg. / Markt zw	brug	Mannetjesvaren	1
3. Binnenstad	Oude Langendijk, Teemsbrug o	O. Langendijksg. / Markt zw	brug	Muurvaren	div.
3. Binnenstad	Oude Langendijk, Teemsbrug w	O. Langendijksg. / Markt zw	brug	Mannetjesvaren	1
3. Binnenstad	Oude Langendijk, Teemsbrug w	O. Langendijksg. / Markt zw	brug	Muurvaren	div.
3. Binnenstad	Oude Langendijk, Teemsbrug w	O. Langendijksg. / Markt zw	brug	Tongvaren	1
3. Binnenstad	Paardenmarkt 1a	op poortje	muur	Muurvaren	veel
3. Binnenstad	Paardenmarkt 1a-c		muur	Muurvaren	div.
3. Binnenstad	Paardenmarkt 2	schoorstenen	huismuur	Muurvaren	veel
3. Binnenstad	Paardenmarkt 7 o		muur	Muurvaren	div.
3. Binnenstad	Paardenmarkt 54	Hofje van Pauw	muur	Mannetjesvaren	1
3. Binnenstad	Phoenixstraat 85 o	n van Bagijnstoren	muur	Mannetjesvaren	veel
3. Binnenstad	Phoenixstraat 85 o	n van Bagijnstoren	muur	Muurvaren	1
3. Binnenstad	Phoenixstraat 85 o	n van Bagijnstoren	muur	Tongvaren	veel
3. Binnenstad	Rietveld 49	hoog	huismuur	Muurvaren	div.
3. Binnenstad	Rietveld 120	in poort	huismuur	Mannetjesvaren	veel
3. Binnenstad	Rietveld 120	in poort	huismuur	Muurvaren	div.
3. Binnenstad	Rietveld 120	in poort	huismuur	Zachte naaldvaren	1
3. Binnenstad	Rietveld 120	in poort	huismuur	Tongvaren	veel
3. Binnenstad	Rietveld 141/147		huismuur	Mannetjesvaren	1
3. Binnenstad	Rietveld, Drapeniersbrug no	Rietveldgr. / Vrouwjutenl.	brug	Muurvaren	div.
3. Binnenstad	Rietveld, Drapeniersbrug o	Rietveldgr. / Vrouwjutenl.	brug	Tongvaren	div.
3. Binnenstad	Rietveld, Drapeniersbrug zo	Rietveldgr. / Vrouwjutenl.	brug	Mannetjesvaren	1
3. Binnenstad	Rietveld, Rietveldsetorenbrug w	Rietveldgr. / Oosterstraat	brug	Mannetjesvaren	div.
3. Binnenstad	Schutterstraat 59	in poort	muur	Mannetjesvaren	div.

Bijlage 2: muurvarens in Delft 2009 (op vindplaats)

wijk	vindplaats	toelichting	standplaats	soort	aantal
3. Binnenstad	Schutterstraat 59	in poort	muur	Muurvaren	div.
3. Binnenstad	Schutterstraat 59	in poort	muur	Zachte naaldvaren	1
3. Binnenstad	Schutterstraat 59	in poort	muur	Tongvaren	1
3. Binnenstad	Sint Agathaplein 1	binnenplaats Prinsenhof	put	Mannetjesvaren	1
3. Binnenstad	Sint Agathaplein 1	binnenplaats Prinsenhof	put	Tongvaren	veel
3. Binnenstad	Sint Agathaplein 1	binnenpl. Prinsenhof, bij put	plaveisel	Mannetjesvaren	div.
3. Binnenstad	Sint Agathaplein 1	binnenpl. Prinsenhof, bij put	plaveisel	Brede stekelvaren	1
3. Binnenstad	Sint Agathaplein 1	binnenpl. Prinsenhof, bij put	plaveisel	Tongvaren	div.
3. Binnenstad	Sint Agathaplein 1	binnenpl. Prinsenhof, bij put	plaveisel	Wijfjesvaren	1
3. Binnenstad	Van Leeuwenhoeksingel 41	station, perron 1 o	bordes	Muurvaren	1
3. Binnenstad	Vernieuwde Boogerd o	w van schoolplein	muur	Muurvaren	div.
3. Binnenstad	Verwersdijk 69		kade	Muurvaren	1
3. Binnenstad	Verwersdijk 71		kade	Mannetjesvaren	1
3. Binnenstad	Verwersdijk 75		kade	Mannetjesvaren	1
3. Binnenstad	Verwersdijk, Cellebroerbrug n	Verwersgr. / Doelenpl. nw	brug	Mannetjesvaren	1
3. Binnenstad	Verwersdijk, Cellebroerbrug n	Verwersgr. / Doelenpl. nw	brug	Tongvaren	1
3. Binnenstad	Verwersdijk, Cellebroerbrug no	Verwersgr. / Doelenpl. nw	brug	Tongvaren	1
3. Binnenstad	Verwersdijk, Cellebroerbrug zo	Verwersgr. / Doelenpl. nw	brug	Eikvaren	1
3. Binnenstad	Verwersdijk, Doelenbrug z	Verwersgr. / Doelenpl. zw	brug	Mannetjesvaren	1
3. Binnenstad	Verwersdijk, Doelenbrug zo	Verwersgr. / Doelenpl. zw	brug	Tongvaren	div.
3. Binnenstad	Verwersdijk, Doelenbrug zw	Verwersgr. / Doelenpl. zw	brug	Muurvaren	1
3. Binnenstad	Verwersdijk, Musquetierbrug n	Verwersgr. / Molenstraat	brug	Gewone ijzervaren	2
3. Binnenstad	Verwersdijk, Musquetierbrug n	Verwersgr. / Molenstraat	brug	Mannetjesvaren	div.
3. Binnenstad	Verwersdijk, Musquetierbrug z	Verwersgr. / Molenstraat	brug	Gewone ijzervaren	1
3. Binnenstad	Verwersdijk, Musquetierbrug z	Verwersgr. / Molenstraat	brug	Mannetjesvaren	1
3. Binnenstad	Vijverstraat 7	o+w van poortje Blyven Burch	huismuur	Mannetjesvaren	div.
3. Binnenstad	Vijverstraat 7	o+w van poortje Blyven Burch	huismuur	Muurvaren	div.
3. Binnenstad	Vlamingstraat 1		kade	Eikvaren	1
3. Binnenstad	Vlamingstraat, Bloedbrug zo	Vlaminggr. / Vrouwenregt	brug	Mannetjesvaren	div.
3. Binnenstad	Vlamingstraat, Bloedbrug zo	Vlaminggr. / Vrouwenregt	brug	Muurvaren	veel
3. Binnenstad	Voldersgracht 2		kade	Mannetjesvaren	1
3. Binnenstad	Voldersgracht 2		kade	Tongvaren	1
3. Binnenstad	Voldersgracht 21 (t.o.)		kade	Mannetjesvaren	1
3. Binnenstad	Voldersgracht 23 (t.o.)		kade	Mannetjesvaren	div.
3. Binnenstad	Voldersgracht 23 (t.o.)		kade	Muurvaren	div.
3. Binnenstad	Voldersgracht, Kaakbrug o	Voldersgracht / Markt nw	kade	Mannetjesvaren	1
3. Binnenstad	Voldersgracht, Oudemanshuisbrug o	Voldersgracht / Markt no	brug	Tongvaren	1
3. Binnenstad	Voorstraat 9		kade	Mannetjesvaren	1
3. Binnenstad	Voorstraat 13		kade	Eikvaren	div.
3. Binnenstad	Voorstraat 13		kade	Eikvaren	div.
3. Binnenstad	Voorstraat 15		kade	Eikvaren	1
3. Binnenstad	Voorstraat 17		kade	Eikvaren	1
3. Binnenstad	Voorstraat 17		kade	Muurvaren	1
3. Binnenstad	Voorstraat 19		kade	Eikvaren	div.
3. Binnenstad	Voorstraat 33		kade	Mannetjesvaren	1
3. Binnenstad	Voorstraat 39		kade	Eikvaren	1
3. Binnenstad	Voorstraat 45a		kade	Eikvaren	1
3. Binnenstad	Voorstraat 47		kade	Mannetjesvaren	1
3. Binnenstad	Voorstraat 53		kade	Mannetjesvaren	1
3. Binnenstad	Voorstraat 61		kade	Eikvaren	1
3. Binnenstad	Voorstraat 62/64	in poort	muur	Mannetjesvaren	div.
3. Binnenstad	Voorstraat 62/64	in poort	muur	Muurvaren	1
3. Binnenstad	Voorstraat 69		kade	Eikvaren	1

Bijlage 2: muurvarens in Delft 2009 (op vindplaats)

wijk	vindplaats	toelichting	standplaats	soort	aantal
3. Binnenstad	Voorstraat 79-91		kade	Eikvaren	veel
3. Binnenstad	Voorstraat, Sint Stevensbrug n	Nieuwe Delft / Kolk	brug	Muurvaren	1
3. Binnenstad	Voorstraat, Sint Stevensbrug z	Nieuwe Delft / Kolk	brug	Muurvaren	veel
3. Binnenstad	Vrijenbansekade 4	schoorsteen gemaal	huismuur	Mannetjesvaren	div.
3. Binnenstad	Vrouwenregt 2		kade	Mannetjesvaren	div.
3. Binnenstad	Vrouwenregt, Vr. van Rijnsb.brug nw	Vrouwengr. / Kerkstraat	brug	Muurvaren	div.
3. Binnenstad	Vrouwenregt, Vr. van Rijnsb.brug zo	Vrouwengr. / Kerkstraat	brug	Muurvaren	veel
3. Binnenstad	Vrouwenregt, Vr. van Rijnsb.brug zo	Vrouwengr. / Kerkstraat	brug	Tongvaren	1
3. Binnenstad	Vrouwenregt, Vr. van Rijnsb.brug zw	Vrouwengr. / Kerkstraat	brug	Tongvaren	1
3. Binnenstad	Wateringsevest 12		muur	Tongvaren	1
3. Binnenstad	Wateringsevest w	DSM	huismuur	Muurvaren	veel
3. Binnenstad	Wateringsevest w	graf Maas Geesteranus	bordes	Wijfjesvaren	1
3. Binnenstad	Wateringseweg w	Kolenhaven z	kade	Tongvaren	1
3. Binnenstad	Westvest 3/5		kade	Muurvaren	div.
3. Binnenstad	Westvest 3/5		kade	Tongvaren	1
3. Binnenstad	Westvest 33		kade	Brede eikvaren*	div.
3. Binnenstad	Westvest 33		kade	Muurvaren	div.
3. Binnenstad	Westvest 33		kade	Steenbreekvaren	1
3. Binnenstad	Westvest 41/47	achter Oude Delft 49	muur	Muurvaren	veel
3. Binnenstad	Westvest 141 n		kade	Muurvaren	1
3. Binnenstad	Westvest 141 z		kade	Muurvaren	1
3. Binnenstad	Westvest 143		kade	Muurvaren	1
3. Binnenstad	Westvest 143		kade	Schubvaren	div.
3. Binnenstad	Westvest w	bij Laantje van Mater	kade	Mannetjesvaren?	1
3. Binnenstad	Westvest w	Serpo	huismuur	Gewone ijzervaren*	div.
3. Binnenstad	Westvest w	Serpo	huismuur	Mannetjesvaren	div.
3. Binnenstad	Westvest w	Serpo	huismuur	Tongvaren	div.
3. Binnenstad	Westvest w	Serpo	kade	Muurvaren	div.
3. Binnenstad	Westvest, Constructiebrug	Wests. / Zuidwal, 'venster' o	kade	Mannetjesvaren	div.
3. Binnenstad	Westvest, Constructiebrug	Wests. / Zuidwal, 'venster' z	brug	Muurvaren	div.
3. Binnenstad	Westvest, Stationsbrug no	Westsingel / Stationsplein	brug	Muurvaren	div.
3. Binnenstad	Westvest, Stationsbrug nw	Westsingel / Stationsplein	brug	Muurvaren	div.
3. Binnenstad	Westvest, Stationsbrug zo	Westsingel / Stationsplein	brug	Muurvaren	veel
3. Binnenstad	Westvest, Stationsbrug zo	Westsingel / Stationsplein	brug	Tongvaren	div.
3. Binnenstad	Wijnhaven 2		kade	Muurvaren	div.
3. Binnenstad	Wijnhaven 2		kade	Tongvaren	1
3. Binnenstad	Wijnhaven 16		kade	Mannetjesvaren	1
3. Binnenstad	Wijnhaven, Waagbrug n	Nieuwe Delft / Markt w	brug	Mannetjesvaren	1
3. Binnenstad	Wijnhaven, Waagbrug n	Nieuwe Delft / Markt w	brug	Muurvaren	div.
3. Binnenstad	Wijnhaven, Waagbrug z	Nieuwe Delft / Markt w	brug	Muurvaren	div.
3. Binnenstad	Wijnhaven, Warmoesbrug z	Nieuwe Delft / Nieuwstraat	brug	Muurvaren	veel
3. Binnenstad	Yperstraat 46		muur	Mannetjesvaren	1
3. Binnenstad	Zuidwal 9-11	t.o. Hertog Govertkade 8a	kade	Brede eikvaren*	div.
3. Binnenstad	Zuidwal 9-11	t.o. Hertog Govertkade 8a	kade	Steenbreekvaren	div.
3. Binnenstad	Zuidwal 12	t.o. Hertog Govertkade 14	kade	Tongvaren	div.
3. Binnenstad	Zuidwal z	t.o. Hertog Govertkade 10	kade	Muurvaren	div.
3. Binnenstad	Zuidwal z	t.o. Hertog Govertkade 10	kade	Tongvaren	div.
3. Binnenstad	Zuidwal z	v. Hooikade tot Zuidw. 12	kade	Muurvaren	veel
4. Vrijenban	Alyd Buserstraat 39	in Vondelstraat	muur	Muurvaren	1
4. Vrijenban	Geertruyt van Oostenlaan 56	Joodse begraafplaats zw	muur	Muurvaren	div.
4. Vrijenban	Haagweg 129		kade	Tongvaren	1
4. Vrijenban	Oostsingel, Koepoortbrug no	Rijn-Schiekan. / Maria Duystl.	brug	Muurvaren	veel
4. Vrijenban	Oostsingel, Koepoortbrug no	Rijn-Schiekan. / Maria Duystl.	kade	Muurvaren	veel

Bijlage 2: muurvarens in Delft 2009 (op vindplaats)

wijk	vindplaats	toelichting	standplaats	soort	aantal
4. Vrijenban	Oostsingel, Koepoortbrug zo	Rijn-Schiekan. / Maria Duystl.	brug	Muurvaren	div.
4. Vrijenban	Oostsingel, Quackelbrug w	Kromme Watering / Oosts.	muur	Muurvaren	1
4. Vrijenban	Ternatestraat 31-33		muur	Muurvaren	div.
4. Vrijenban	Timorstraat 12	in Soendastraat	muur	Tongvaren	1
4. Vrijenban	Tweemolentjeskade 7		kade	Eikvaren	div.
4. Vrijenban	Tweemolentjeskade 8		kade	Mannetjesvaren	1
4. Vrijenban	Tweemolentjeskade z	o van Tweemolentjesbrug	kade	Gewone eikvaren*	div.
4. Vrijenban	Tweemolentjeskade z	o van Tweemolentjesbrug	kade	Mannetjesvaren	div.
4. Vrijenban	Tweemolentjeskade z	o van Tweemolentjesbrug	kade	Muurvaren	div.
4. Vrijenban	Tweemolentjeskade z	o van Tweemolentjesbrug	kade	Tongvaren	1
4. Vrijenban	Tweemolentjeskade, Tweemol.brug o	Tweemol.v. / Oostsingel	brug	Mannetjesvaren	div.
5. Delftse Hout	Aan 't Verlaat 41	watertunnel oude gemaal	muur	Tongvaren	veel
5. Delftse Hout	Aan 't Verlaat 41	watertunn. oude gemaal z	muur	Mannetjesvaren	1
6. Buitenhof	Zomerdijkhof 1	in Wilhelminalaan	muur	Muurvaren	div.
7. Voorhof	Isaïc Da Costalaan 18		muur	Mannetjesvaren	1
7. Voorhof	Louis Couperuslaan 16-24		muur	Tongvaren	1-div.
7. Voorhof	Louis Couperuslaan z	brug bij 24	muur	Tongvaren	div.
7. Voorhof	Multatuliweg 69	in Louis Couperuslaan	muur	Muurvaren	1
7. Voorhof	P.C. Boutenspad 10		muur	Tongvaren	1
7. Voorhof	Roland Holstlaan 652	ingang Marcushof	muur	Muurvaren	div.
7. Voorhof	Roland Holstlaan 652	ingang Marcushof	muur	Steenbreekvaren	1
7. Voorhof	Willem Bilderdijkhof 164		muur	Eikvaren	1
8. Schieoevers	Hooikade 13		kade	Mannetjesvaren	div.
8. Schieoevers	Hooikade 13		kade	Muurvaren	veel
8. Schieoevers	Hooikade 13		kade	Tongvaren	div.
8. Schieoevers	Rotterdamseweg 196 nw	Porc. Fles, tuin, hoog	huismuur	Mannetjesvaren	div.
8. Schieoevers	Rotterdamseweg 196 z+zo	Porceleyne Fles, hoog	huismuur	Mannetjesvaren	1
8. Schieoevers	Rotterdamseweg 196 z+zo	Porceleyne Fles, hoog	huismuur	Tongvaren	div.
8. Schieoevers	Rotterdamseweg 196 zw	Porceleyne Fles, hoog	huismuur	Muurvaren	div.
8. Schieoevers	Rotterdamseweg 222a	Deltax	huismuur	Mannetjesvaren	1
8. Schieoevers	Rotterdamseweg 222a	Deltax	huismuur	Muurvaren	div.
8. Schieoevers	Rotterdamseweg 222a	Deltax	huismuur	Tongvaren	div.
8. Schieoevers	Rotterdamseweg 248	Nieuwe Haven z	kade	Eikvaren	div.
8. Schieoevers	Rotterdamseweg 248	Nieuwe Haven z	kade	Mannetjesvaren	div.
8. Schieoevers	Rotterdamseweg 248	Nieuwe Haven z	kade	Tongvaren	1
8. Schieoevers	Rotterdamseweg 270	z van Lijm & Cultuur	muur	Muurvaren	1
8. Schieoevers	Rotterdamseweg 270	z van Lijm & Cultuur	muur	Tongvaren	1
8. Schieoevers	Rotterdamseweg 270 n+o+z	Lijm & Cultuur, hoog	huismuur	Muurvaren	div.
8. Schieoevers	Rotterdamseweg 270 o	Lijm & Cultuur, hoog	huismuur	Mannetjesvaren	1
8. Schieoevers	Rotterdamseweg 270 o	Lijm & Cultuur, hoog	huismuur	Steenbreekvaren	veel
8. Schieoevers	Rotterdamseweg 276	n van De Boo	muur	Muurvaren	veel
8. Schieoevers	Schiekade 18	o van Kruithuis	brug	Muurvaren	veel
8. Schieoevers	Schiekade 18	poortgebouw Kruithuis	huismuur	Muurvaren	veel
8. Schieoevers	Schieweg 13		kade	Mannetjesvaren	1
8. Schieoevers	Schieweg 146	boerderij Hoofbosch	put	Tongvaren	veel
9. Wippolder	Botaniestraat 2		muur	Muurvaren	1
9. Wippolder	Delfgauwseweg 161-163	dakrand	huismuur	Muurvaren	div.
9. Wippolder	Frederik Hendrikstraat 32		muur	Muurvaren	veel
9. Wippolder	Julianalaan 2		muur	Muurvaren	div.
9. Wippolder	Julianalaan 67 n		muur	Muurvaren	veel
9. Wippolder	Julianalaan 67 w		huismuur	Mannetjesvaren	1
9. Wippolder	Julianalaan 67 w		muur	Mannetjesvaren	1
9. Wippolder	Julianalaan 67a o		muur	Mannetjesvaren	1

Bijlage 2: muurvarens in Delft 2009 (op vindplaats)

wijk	vindplaats	toelichting	standplaats	soort	aantal
9. Wippolder	Julianalaan 67a o		muur	Muurvaren	veel
9. Wippolder	Julianalaan 95		muur	Mannetjesvaren	1
9. Wippolder	Julianalaan 119		trap	Muurvaren	veel
9. Wippolder	Julianalaan 134 w		huismuur	Tongvaren	div.
9. Wippolder	Julianalaan 134 w	binnenterrein	bovenlicht	Brede stekelvaren	1
9. Wippolder	Julianalaan 134 w	binnenterrein	bovenlicht	Tongvaren	1
9. Wippolder	Julianalaan 136	bij ingang	bordes	Steenbreekvaren	div.
9. Wippolder	Julianalaan 136	bij ingang	muur	Muurvaren	div.
9. Wippolder	Julianalaan 136	bij ingang	muur	Steenbreekvaren	div.
9. Wippolder	Julianalaan 136	o van ingang, hoogbouw	muur	Mannetjesvaren	div.
9. Wippolder	Julianalaan 136	o van ingang, hoogbouw	muur	Muurvaren	veel
9. Wippolder	Julianalaan 136	o van ingang, hoogbouw	muur	Tongvaren	veel
9. Wippolder	Julianalaan 136	o van ingang, laag/h.bouw	bordes	Mannetjesvaren	div.
9. Wippolder	Julianalaan 136	o van ingang, laag/h.bouw	muur	Tongvaren	div.
9. Wippolder	Julianalaan 136	o van ingang, laagbouw	muur	Muurvaren	div.
9. Wippolder	Julianalaan 136-138	binnenterrein	bordes	Mannetjesvaren	div.
9. Wippolder	Julianalaan 136-138	binnenterrein	bordes	Muurvaren	div.
9. Wippolder	Julianalaan 136-138	binnenterrein	bordes	Zwartsteel	veel
9. Wippolder	Julianalaan 136-138	binnenterrein	bovenlicht	Muurvaren	div.
9. Wippolder	Julianalaan 136-138	binnenterrein bij traliehek	bordes	Mannetjesvaren	div.
9. Wippolder	Julianalaan 136-138	binnenterrein bij traliehek	bordes	Tongvaren	div.
9. Wippolder	Julianalaan 138	binnenterrein	muur	Mannetjesvaren	div.
9. Wippolder	Julianalaan 138	binnenterrein	muur	Muurvaren	div.
9. Wippolder	Julianalaan 138	binnenterrein	muur	Tongvaren	veel
9. Wippolder	Julianalaan 140		muur	Brede eikvaren*	div.
9. Wippolder	Kanaalpad o	hoog	huismuur	Mannetjesvaren	1
9. Wippolder	Kanaalpad o	hoog	huismuur	Brede stekelvaren	1
9. Wippolder	Kanaalweg 2b n	onder Wingerd-begroeiing	huismuur	Mannetjesvaren	div.
9. Wippolder	Kanaalweg 2b n	onder Wingerd-begroeiing	huismuur	Brede stekelvaren	div.
9. Wippolder	Kanaalweg 2b n	onder Wingerd-begroeiing	huismuur	Tongvaren	veel
9. Wippolder	Kanaalweg 2b w		bovenlicht	Tongvaren	1
9. Wippolder	Kromme Heul	w van A13	kade	Mannetjesvaren	1
9. Wippolder	Lipkensstraat 3-5	balkon	muur	Mannetjesvaren*	div.
9. Wippolder	Maerten Trompstraat 33		muur	Smalle ijzervaren*	1
9. Wippolder	Maerten Trompstraat 33		muur	Mannetjesvaren	div.
9. Wippolder	Maerten Trompstraat 33		muur	Tongvaren	div.
9. Wippolder	Mekelweg	op poort begraafpl. Jaffa	muur	Tongvaren	div.
9. Wippolder	Michiel de Ruyterweg 9-11		muur	Mannetjesvaren	1
9. Wippolder	Michiel de Ruyterweg 13		muur	Mannetjesvaren	1
9. Wippolder	Michiel de Ruyterweg 27		muur	Tongvaren	1
9. Wippolder	Michiel de Ruyterweg 29		muur	Tongvaren	1
9. Wippolder	Michiel de Ruyterweg 31	binnenterrein	muur	Tongvaren	1
9. Wippolder	Michiel de Ruyterweg 31	binnent., bij fietsenkelder	muur	Muurvaren	veel
9. Wippolder	Michiel de Ruyterweg 31	binnent., bij fietsenkelder	muur	Steenbreekvaren	div.
9. Wippolder	Michiel de Ruyterweg 31	n van ingang	muur	Muurvaren	div.
9. Wippolder	Michiel de Ruyterweg 31	z van ingang	huismuur	Eikvaren	div.
9. Wippolder	Michiel de Ruyterweg 31	z van ingang	muur	Brede eikvaren*	veel
9. Wippolder	Michiel de Ruyterweg 31	z van ingang	muur	Muurvaren	div.
9. Wippolder	Michiel de Ruyterweg 31	z van ingang	muur	Tongvaren	div.
9. Wippolder	Michiel de Ruyterweg 31	z van ingang	muur	Zwartsteel*	veel
9. Wippolder	Mijnbouwpad		trap	Mannetjesvaren	1
9. Wippolder	Mijnbouwplein 11 n		bordes	Brede eikvaren*	veel
9. Wippolder	Mijnbouwplein 11 o		huismuur	Muurvaren	1

Bijlage 2: muurvarens in Delft 2009 (op vindplaats)					
wijk	vindplaats	toelichting	standplaats	soort	aantal
9. Wippolder	Mijnbouwplein 11 o		trap	Smalle stekelvaren	1
9. Wippolder	Mijnbouwplein 11 w		bovenlicht	Mannetjesvaren	div.
9. Wippolder	Mijnbouwplein 11 w		huismuur	Mannetjesvaren	div.
9. Wippolder	Mijnbouwplein 11 w		huismuur	Steenbreekvaren	veel
9. Wippolder	Mijnbouwplein 11 z		huismuur	Mannetjesvaren	veel
9. Wippolder	Mijnbouwplein 11 z		huismuur	Muurvaren	1
9. Wippolder	Mijnbouwstraat 120 n		bovenlicht	Mannetjesvaren	div.
9. Wippolder	Mijnbouwstraat 120 n		bovenlicht	Tongvaren	1
9. Wippolder	Mijnbouwstraat 120 w	na renovatie	bovenlicht	Muurvaren	div.
9. Wippolder	Mijnbouwstraat 120 w	na renovatie	bovenlicht	Tongvaren	1
9. Wippolder	Mijnbouwstraat 120 z	na renovatie	bordes	Mannetjesvaren	1
9. Wippolder	Mijnbouwstraat 120 z	na renovatie	bovenlicht	Muurvaren	div.
9. Wippolder	Mijnbouwstraat z	t.o. Mijnbouwplein 11	muur	Mannetjesvaren	1
9. Wippolder	Mijnbouwstraat z	t.o. Mijnbouwplein 11	muur	Muurvaren	div.
9. Wippolder	Mijnbouwstraat z	t.o. Mijnbouwplein 11	muur	Tongvaren	veel
9. Wippolder	Nassaulaan 5-7	in poort	muur	Tongvaren	veel
9. Wippolder	Prins Bernhardlaan 6		muur	Mannetjesvaren	1
9. Wippolder	Prof. Snijdersstraat 2		muur	Tongvaren	veel
9. Wippolder	Rotterdamseweg 1	aan Kanaalweg	muur	Muurvaren	div.
9. Wippolder	Rotterdamseweg 125		muur	Tongvaren	1
9. Wippolder	Simonsstraat 32		muur	Muurvaren	veel
9. Wippolder	Simonsstraat 49		muur	Muurvaren	veel
9. Wippolder	Van Speykstraat 4		muur	Muurvaren	div.

Smalle stekelvaren (Mijnbouwplein 11)

Contact gezocht

Bij de inventarisatie is alleen op min of meer openbare plaatsen gezocht. Meldingen van groeiplaatsen op 'verborgen plekje's' (binnenplaatsjes, muren langs achtertuinen etc.), maar ook van gemiste of nieuwe groeiplaatsen, zijn daarom van harte welkom. Als het moeilijk is om de varen te determineren, is een foto bij de melding wel handig

Ik heb de volgende mening over deze uitgave

.....
.....
.....
.....
.....
.....

- houd mij op de hoogte van de ontwikkelingen rond varens
- stuur mij jullie wekelijkse nieuwsbrief KNNV Nieuws
- stuur mij meer informatie over de KNNV

Stuur deze pagina op naar KNNV afdeling Delfland Postbus 133, 2600 AC DELFT,
of stuur een email aan: afdelingDelfland@knnv.nl

Het gaat (bijna overal) goed met de Delftse muurvarens!

Dit rapport is een uitbreiding van 'Muurflora in Delft: binnenstad en TU-wijk' (van der Ham, 2009) met meer dan 200 vindplaatsen van muurvarens in de buitenwijken en op 'gewone muren' in de binnenstad (het eerdere rapport betrof alleen bruggen en kaden). De jarenlange ervaring van de Koninklijke Nederlandse Natuurhistorische Vereniging afdeling Delfland met muurvarens maakt het mogelijk om de huidige toestand te beschrijven, maar ook om veranderingen vast te stellen.

- De conclusie van dit rapport is dat zowel de algemenere als de zeldzamere soorten op steeds meer plaatsen voorkomen.
- *Muurvaren* en *Mannetjesvaren* zijn nog steeds de algemeenste muurvarensoorten.
- *Tongvaren* (beschermd), *Steenbreekvaren* (beschermd) en *Eikvaren* hebben zich vooral in de laatste jaren spectaculair uitgebreid.
- Er zijn drie nieuwe muurvarensoorten ontdekt: *Smalle ijzervaren*, *Schubvaren* (beschermd, Rode Lijst-soort) en *Zachte naaldvaren* (Rode Lijst-soort).
- De zeldzame *Zwartsteel* (beschermd) werd op een tweede groeiplaats in Delft aangetroffen, maar helaas ging de andere begin 2010 door werkzaamheden en onachtzaamheid verloren.
- In 2009 zijn voor het eerst flinke aantallen muurvarens gevonden in enkele buitenwijken uit de jaren zestig. Geschikte muren in die wijken zijn nu blijkbaar 'rijp' genoeg om muurvarens een groeiplaats te verschaffen.

De KNNV, de vereniging voor veldbiologie.
De KNNV opent je ogen en hart voor de natuur.
Met elkaar komen we op voor de belangen van die natuur.

